

౧౯౩౩ వత్రి దినము వకటింపబడును

VOL. 5

చెన్న పట్టణము 1918 నం॥ నవంబరు నెల 21 వ తేది గురువారము

No 190

సంపుటము ౫

కాళయ క్రి నా మ సం వత్సర కార్తిక మా స బహుళ తృతీయ 3.

నంచిక గ౯౦

సుందరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1919 క్యాలండరు

నవంబరు నెల 15-వ తారీఖు నుండి జనవరి నెల 31-వ తారీఖు లోపుగ

మా మందులను 6 రూపాయలకు నొకేసారి గొనువారలకు

ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.

మొత్తముగా గొనువారలకు ధర తగ్గించి యివ్వబడును.

వి. పి. గ కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు వేరకున్నచో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలది ప్రకటనములకు ముద్రించబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనట యుక్తము.

తామర తైలము

పండ్లపొడి

మోహిని తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0

డబ్బీ 1-కి 0-2-0

సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాక్షదము

దగ్గు, శైత్యము, పడిశెము, రొమ్ముపడి శెము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు, బెలుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.

వక్రసిద్ధిచీతో వెల రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-6-0. పోస్టుఖర్చులు నేలు.

అమృతాంజనం ది హో, } 109, ప్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి.
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 126

(రజస్థాన్) ఆటో దిల్ బహార్. (రజస్థాన్) కావడినది.

ఇప్పటికాలపు రుచి కనపడదు, సాచిత్యమును సువాసనలను ఆటో హోలగాని, సారాజుగా, వేర్వేరుచేసి నిష్కమ చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ లువాలపై కొన్ని దిగువులు చిజకరించినచో, మనోహరమగు సువాసన నిన్నులవలించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

చిన్న సైజు (ఆర డాం)	సీసా 1-కి రూ 0-9-0
మధ్యరకము సైజు 1-1/2 డాం	" " 0-12-0
పొడవ సైజు 2 "	" " 1-4-0
పెద్ద సైజు 4 " లేక 1/2 బెస్సు "	" " 2-0-0

వి. వి. ఖర్చులు రూ 0-4-0 ప్రత్యేకము

వల్లెల, పట్టులు మొదలై ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులలోను దొరకును. ఆ సేకనుగు నకలు పెట్టు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపైను, కావ్యపైను ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరీక్షించుచు ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క సలక్షణములను పరీక్షించుచే గోరువారి దిగువవారికి వ్రాసిన అలాకమ్మలను నువాసనకాడ్ ఉచితముగ పంపుచు.

పోలరొజంట్ల! అంగ్లాయండియన్ డ్రగ్ అండ్ టెమెర్ కంపెనీ నెం. 155, బామ్బాయ్ నడి, బొంబాయి.

వ్రాసిన రొజంట్ల! యువాహు పునోత్తమాత్రి, వైశాఖాడకోర్డు, మ. నా. న.

అమృతార్థ వ అవతేహ్యము.

ఈ అమృతార్థ రక్తమును కలిపి శీతమును హెచ్చించి అలమును కలిగించి యుష్ణకేమము చేసి శరీర కాలి మంటల పోగొట్టును. పెదమును చల్ల చేసి శరీరమునకు తేబును కలిగించును. దీర్ఘాయు, శ్రేణులు, కలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తక్షణ నివారించును.

(319) అర్థహాన డబ్బీ 1-కి రూ. 2-0-0.

ప్రెస్టెక్టాక్రి మోకొకర్ గోవింద్,

అశంకగ్రహ కోవధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

వాలంటీరు సిగరెట్లను

ఉపయోగింపును.

ప్రకృతము మార్కెట్లలో యుండు అన్ని రకముల కంటే ఇవి శ్రేష్ఠమైనవి 6000 సిగరెట్లను 10 ప్యాకెట్లుగా కట్టియంచబడియుండు వెల్లె 1-కి వెల రూ. 75-0-0 మాత్రమే. మొత్తముగాకొను వర్తకులకు మంచి కమిషను ఇవ్వబడును. వితరణలు కావలసిన యాక్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

పి. ఆర్. కిట్టి అందు కో.

1841

చంద్రబిల్డింగ్సు, కలకత్తా.

నర్వృశ్చిక విషసంజీవిని.

(రజస్థాన్) (శ్రీమద్ మార్క్) 588

సుఖముతో వచ్చువారు సంకోచముతో పోవువారు.

గుణనాశేదని రుహావుదేయువారలకు రూ. 100 ఇవ్వాలి.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు యుండవలసిన యావశ్యమధము. అంగ్లమునానాని, దేశీయ వైద్యులచే పోషక గాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినములు అంజీనను మందు గుణముమోటును. శ్రేణునకు మాత్రమే కాక ఎలక, టెక్క, పాము, పట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నవరాయ గించును. వెల పాకెట్ 1-కి 0-8-0 పోస్టేజీ 0-8-0. 1 డబ్బీ పాకెట్ వెల రూ. 1-0-0. పోస్టేజీ నేలు.

ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొనువారికి పోస్టేజీ ఇవ్వాలి. కత్తకులకు 100కి 25 రూపాయలు కమిషను నియ్యబడును.

విరునామా:— ధనలక్ష్మీ కంపెనీ, 3 బింకేజీ మెట్రి, పి. ధి, సూకాచపేట పోట్ల, మదరాసు.

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జిక, మంచిముందు

డబ్బీ 1-కి అ. 6. 12-కి రూ. 8-8 10-కి రూ. 25.

తామర ఒక విధమైన పురుగుల వలన చర్మముమీద గాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచనములలో గాని, గోళ్లలో గాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను రెండు మూడు భేదములు గలవు.

గుర్తులు :— దురద, ఉంగరములవంటి చుట్టు, పొక్కులు, రసికాయట, వెండ్రుకలు ఉడిచిపోవుట మొదలగునవి కొంచెముగా లేచి శరీరమంతట వ్యాపించి నిద్రపట్టని జల విరక్తును.

చికిత్స :— పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చర్మమును మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయ్యున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన వైద్యము :— 1. మంచు లోచనములలోనికి పోవు యును. 2. పురుగుల జంతు మంచును వాడవలయును. 3. పురుగు తిరిగి పుట్టకుండ జేయవలయును.

అమృతాంజనం ది హో - బొంబాయి - మద్రాసు

నోటీసు.

వెజనాడ కాపరస్టులు, పబ్లికెట్టి పందర్ వాడ్ 2 ఫుంటసాల వెంకటంగయ్య 3 బెంబళి శరణప్ప 4 మందడ వెంకట్రాయుడు గారి కుమార్లు (1) ఈ. నానుయ్య (2) ఈ. వెంకటసుబ్బారావు రిగూడెన్ల సుబ్బారావు గారు గాల్ల తాలూకు శ్రీధర్ గా మల్లేశ్వరై ననుమిల్లు చేరుతో వెజనాడ బొకెయ్యనిసి పర్ నెం 4/1 రుగల ఇంట్లో వెట్టబడిన ఫ్యాక్టరీలో ఇంకెకరకు వర్క్ చేయుచున్న గ్రీన్ కాటన్ కంపెనీ 60 హాస్సుపరక గల ఆయిల్ ఇంజిన్ కంప్లీటుగా ఒకటిన్నీ, అందుకు సంబంధించిన మెషింగు ఒకటి, చక్రములు, నీళ్ళపంపు, చాల్లర్లు ఇంకా ఫ్యాక్టరీకి సంబంధించిన చిల్లరసామానులను భౌగళ్యులందరు కలిసి స్వయముగా ఆన 1918 నం॥ డి సెంబరు నెల 2, 3, 4 తేదీలను చేలనువేసి ఆఖరుపాటమీద కొట్టివేయబడును గనుక కావలసినవారువచ్చి కొనుక్కొనవచ్చును. వరకులు వెలంపాట కాబమందు తెలియపర్చడ మవును. కావలసినవారికి వివిధమైన సంఖ్యాపీ కావలసినవచ్చినప్పటికి ఈదిగువ సంకేతము చేసిన వారలకు వ్రాసి జవాబు తెప్పించుకో వచ్చును.

ఘంటసాల వెంకటరంగయ్య,

బెంబళి శరణప్ప,

వెజనాడ.

(1860)

శుశేజర్లు

శాసన సభ.

సన్నటి దినచర్య

ఉపాధ్యక్షుల జీతములకు సంబంధించిన తీర్మానము జరిగిన వెనుకను నిన్ను జరిగిన శాసనసభయందు ఆహారపదార్థముల ధరలను గురించిన తీర్మానము చర్చితమైనది.

ఆహారపదార్థముల హెచ్చుధరలు

ఆహారపదార్థముల ధరలను తగ్గించుపదార్థముల ధరలను వికలముగ హెచ్చినందులను, వాని హెచ్చుదలను తగ్గించి, ఆయా ప్రదేశములందు ప్రజలను స్థితిని బాగుచేయు ప్రభుత్వమువారు తగు ఏర్పాట్లను గావించవలయునని ఆనరబిలు శివరావుగా రాజీతీర్మానము నివహించిది. సభాసభలో భర్తములు లేకపోవుటవలన, యొకవ తిని వలన తిని సుపరాయములు లేకపోవుటవలనను పదార్థముల ధరలను తగ్గించుటకు సాధ్యమని ఆనరబిలు యొకని నెలవిచ్చిరి. వానిని తగ్గించుటకు ప్రభుత్వమువారు తగ్గి ఏర్పాట్లను గావించలేదు. ఆ విషయమునుండి నివిలు సప్లయ డైరెక్టరు ఆ తన సర కమిటీవారును జేయుచున్న పనిగూర్చి వారుచున్నట్లెంచిరి. పిమ్మట వారా విషయమై ప్రభుత్వమువారు గావించిన ప్రకటనలను గూర్చి చర్చించుచు ధరలలో బాటు ప్రజల జీవనోపాధిగూడ హెచ్చినదని ప్రకటనలో నున్నది. దులీలబైములు పట్టణములలో ఒక వేళ హెచ్చియుండవచ్చును గాని గ్రామములందును పట్టణములందును ఎంతమాత్రము హెచ్చలేదు. కరువువలన తిండిలేక విశేష జననష్టము కలుగలేదని ప్రకటనలో గలదు. గ్రామములందు నిత్యముగ జనులు తిన తిండిలేక మృత్యువునాత బడిరి. ఆ దుస్థితి కంతయును గారణముకల్గెను లేని రాజకీయ ఆందోళన కరలని ప్రకటనయందు గలదు. ఆ ఆందోళనాత్రమును సత్యముగాదు. దానికంతకును గారణము తిండిలేని కడుపునంటగాని వేరొందు గాదు. అకడుపు మంటయే వారిని దోపిడులకు పురికొల్పినది. కాబట్టి ఆ విషయములన్నిటిని బట్టిచూడ పరిస్థితులు ప్రభుత్వమువారికి గల బోధకదేనట్లు గన్పట్టదు. అటులగాక వారు పరిస్థితుల నిజస్థితిని తెలిసికొనటకు ప్రయత్నించి ధరలను తగ్గించి ప్రజల దుస్థితిని బాగుచేయు ప్రయత్నింపవలెను.

ఆనరబిలు ఎ. ఎన్. కృష్ణారావు వంతులుగారు తీర్మానమును బలపరచి తాముకూడ తిడ్డివయమును గూర్చి ఒక తీర్మానము నువహించి పలకనందువలన ఆటు లవసరము లేకుండగనే తీర్మానమును బలపరచెద మని చెప్పి ఒక దీర్ఘ పద్యమును గావించిరి. దోపిడులు రాజధానియందు 18 జిల్లాలలో 98 ప్రదేశములందు జరిగినవి. దానికి గారణము హెచ్చుధరలు. వర్తకము విశేషలాభమును చేసికొనకుండ ఎగుమతులను కొంతకాలము నాపుడల చేసినయెడల ధరలు తగ్గగలవని వారు నడిచిరి. ప్రభుత్వమువారు రట్టిపని నెట్టి దానినైనను చేసియుండలేదు. అట్టిదుస్థితికి కారణము కల్గేము లేని రాజకీయందోళన కర్త తంతమాత్రము గారని వారు భండించిరి. ప్రభుత్వమువారు ప్రజల దుస్థితిని బాగుచేయు ధరలను నియమించుట దిబాళము స్థాపించి ఆహారపదార్థముల మిష్టంచుట ఎగుమతి నాపుడలచేయుట సరకులను తియ్యట మొదలైన పనులు చేయుట తత్సంతకాశక్తికము.

ప్రభుత్వ కమిషనర కార్వూరుగారు ప్రభుత్వర మొగగి ఆగ్నివయము నిర్వహణలో మయినందువలన ప్రభుత్వము వారిని ప్రజానాయకులకును వినిధానిప్రాయ ముండగూడదని నడిచిరి. ఉదయపక్షములవారును వికవత్తములో కలసి మెలసి చేకలేమునకై ప్రజల దుస్థితిని బాగుచేయు పాటు పడవలసి యున్నది. సభాసభలో భర్తములు! కురియకపోవుట వలన స్థితిగతుల తీవ్రత మరింత హెచ్చినది. గత ఏప్రిల్ మాస మునుండిను గూడ వికరీతనూచలు గన్పట్టినవి. అప్పుడే ప్రభుత్వము వారు నీవిలు సప్లయల మిష్టము డైరెక్టరు నొకరిని నియమించిరి. అతడు అప్పటినుండియు కడు శ్రద్ధా భక్తులతో పనిచేయుచు ప్రజలకు విశేషముగ తోడ్పడుచున్నాడు. ఆహారపదార్థములను ఒక ప్రదేశమునుండి మరి యొక ప్రదేశమునకు గొంపోవుటవలనను, స్త్రీమరు చార్జీలు హెచ్చుటవలనను ప్రజలయందు మరింత సంతోభమునకు కారణభూత మగుచున్నది. స్త్రీమరు రేట్లను తగ్గించుటకు గాని హెచ్చించుటకు గాని స్థానిక ప్రభుత్వమువారి కట్టి యధికారము లేదు. అయధికారమంతయు భారత ప్రభుత్వము వారి హక్కుకమ్మ యున్నది. వారు రేట్లను తగ్గించుటకు తగు ఏర్పాట్లను గావించుచున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. చిట్టచివ

రకు మన రాజధాని నుండి యితర ప్రదేశములకు వియ్యము ఎగుమతి లేకుండ నాపుడల చేయుట లో కృతార్థుల మయిమి. ధరలను నిర్ణయించుటగూడ భారత ప్రభుత్వమువారి చేయవలయును. దోపిడులకు కారణము హెచ్చు ధరలే యైనప్పటికి దోపిడులలో హెచ్చినవారును తిన్నాయటలను అల్లరిగాండ్రయియున్నారు. దానికంతకును కేవలము హెచ్చు ధరలేయని చెప్పటకు వీలులేదు. చేకమునందు నాటగు సంవత్సరములనుండి జరుగుచున్న ఆందోళనము కూడ వానికి కొంతభరత తోడ్పడినదని చెప్పక తప్పదు. ఏది ఎటులన్నను ప్రభుత్వమువారు వెంటనే బోక్సము కలుగజేసి కొని దానిని కాంతిపరచిరి. అప్పుడుండియు ఎచ్చటను దోపిడులు జరుగలేదు. ట్రాన్స్ బంధముల క్రింద బీదజులకు వలల కల్పించుటకై కల్వకులతో నానాభాంధి బల్లారి, కర్నూలు మొదలైన ప్రదేశములందు ఏర్పాట్లను చేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నాము. ఆ విషయములో భారత ప్రభుత్వమువారు కొన్ని యేర్పాట్లను గావించిరి. రంగూనునుండి వంగ ప్రదేశమునకు వియ్యపు ఎగుమతి నాపుడలచేసిరి. చేకమునుండంతటను ఎంతసరకు గలదో తెలియజేయుటకై వారొక కమిషనరును గూడ నియమించిరి.

ఫలాహారానుభవము తిరిగి సభగూడినది.

ఆనరబిలు ఆహమ్మదు కంటి ముక్కుయ్యగారు తీర్మానమును బలపరచి ప్రభుత్వమువారు వెంటనే ధరమనియమించుటకు తగు ఏర్పాట్లను గావించవలయునని నడిచిరి. రాజధాని లోనే ఒక జిల్లానుండి మరియొక జిల్లాకు వియ్యము ఎగుమతి కాకుండ నాపుడలచేయుటకు ప్రభుత్వమువారి కట్టి యధికార మున్నట్లు గనబడదు. ఒక జిల్లాలో ధాన్యము హెచ్చుగనున్న యెడల జిల్లానుండి ధాన్యములేని జిల్లాకు ధాన్యమును ఎగుమతిచేయుటలేని యుండును. స్త్రీమరు లధికారి ప్రస్తుతము బొంబయినగరమందును గలదు. భారత ప్రభుత్వమువారి యనుమతితో ఆ యధికారిని తొలగిస్తే మరు రేట్లను తగ్గించిన యెడల బర్మా నుండి విరివిగ ధాన్యమును మనము దిగుమతి చేసికొనవచ్చును. యధ్యక్షులూడ మానీషనరులను విశేషముగ స్త్రీ మరు సప్లయ గూడ నుండగలదు. అప్పుడు వర్తకము తమ యిచ్చుకొని నట్లు కలయునంత ధాన్యమును తెప్పించుకొని నష్టము లేకుండ నమ్మి వర్తకము చేసికొనవచ్చును. ప్రస్తుతము సిలోనకు పంపకుండ వియ్యపు ఎగుమతిని కొంతకాలమువరకు నాపుడల చేయవలయును. సిలోనువారు బర్మానుండి కాకలసికొంత వియ్యము తెప్పించుకొనవచ్చును.

ఆనరబిలు గార్లను ప్రజలగురుకూడ తీర్మానమును బలపరచి తీర్మానోద్దేశమును తాము పరిపూర్ణముగ సంగీకరించుచున్నామని చెప్పిరి. కార్వూరుగారు నడిగినట్లు లావిషయములను నిర్ణయించుటలో కొన్ని కష్టములు గలవు. కాని శాసన సభాసభ్యులందరూ ఆధికార అనధికార సభ్యులును, భారతీయ నిరోధియును సభ్యులు ఆందోళన తీర్మానోద్దేశముల నొప్పుకొని తీరవలసియుండును. ప్రస్తుతసమయమునందు భారత ప్రభుత్వమువారు స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడిన యెడల ధరలను సామాన్య రేట్లకు తీసికొనవచ్చుట కవకాశముండను. చెన్నైలో దోపిడులు జరిగినవెంటనే ధరలు కొంతకరకు తగ్గి పోయినవి. రంగూనులో ధాన్యము ధీరక నిలువకుండుట కంటే ఆధాన్యమును చెన్నైకు తీయంత హెచ్చు ధర కైనను తీసికొనవచ్చిన బాగుండును. రాజధానిలో పనిలకు కావలసి నంతవియ్యము లేనపుడు మిగతవియ్యమును బర్మానుండియైనను వంగ ప్రదేశమునుండియైనను తెప్పించుకొనవలసినదేకద! కాబట్టి భారత ప్రభుత్వమువారు చెన్నై రాజధానికి వలయునంత వియ్యమును సప్లయచేయుటకు తీర్మానము చేయవలయును. చెన్నై రాజధానిలో వియ్యము లేక ప్రజలు అనర్థపడుచున్నపుడు ప్రభుత్వమువారు వానిని భారత ప్రదేశములకు ఎగుమతిచేయుట న్యాయముగాదు. కాబట్టి ప్రభుత్వమువారు అట్టి ఏర్పాట్లు నింపటతో నాపి చేయవలయును. ధరలను నియమించుటకు గూడ వారు ఏర్పాట్లను గావించవలయును.

ఆనరబిలు టి. రంగూనాయరుగారుకూడ తీర్మానమును బలపరచి స్థితిగతుల తీవ్రత అందరికిని బాగుగ తెలిసిన విషయమేయని నడిచిరి. అట్టి దుస్థితికి రెండేకారణములు గలవు. చేకములో వలసినంత సరకులేకపోవుట మొదటి కారణము. ఉన్న సరకులను సమానముగ పంచివెట్టకపోవుట, రెండవ కారణము. మొదటిదానికి కారణము వర్తకములు లేకపోవుట. అలస్యముగ వర్తక ముచేయుటగా కురియుటయు రెండవదానికి కారణము. ఎగుమతి దిగుమతి సమపాయములు లేకపోవుట, రైలు ఖర్చులు, స్త్రీమరుభర్తలు హెచ్చు అగుట ప్రస్తుతపు ధరలను బట్టిచూడ కలుపుకాల మున్నదే ప్రదేశించినదని నువ్యక్తము కా

గలదు. ఆ విషయములో ప్రభుత్వమువారు లోకలు బోర్డులను ముగ్ధునిచే లిటిలను బాధ్యులగు జేయవలసి వారికి కొంతమోయ రానిభారము మోపుటకు నిశ్చయించినది మొన్నటిదినము కా రానిదేమనులో నీవిలుసప్లయ డైరెక్టరు వుడ్డు గారు నెలవిచ్చిరి. ఆ విషయములందు లోకలు బోర్డుల వారి సహాయమును పని చేయవలయు. భారత ప్రభుత్వమువారి సహాయమును గైకొని స్థానిక ప్రభుత్వమువారి ధరలను నియమించి కలవేర్చడము కావలయుటకు ప్రయత్నింపవలెను.

ఆనరబిలు తాంగురుగారుకూడ తీర్మానమును బలపరచి సానుభూతిని తెలిపి వర్తకమును బాగుచేయుటకై వర్తకమును సంతాపించుట చేస్తుకొనవలసియు నడిచిరి. ఆంధ్రులను ధరలకు నియమించు సుపరమైనది. ట్రాన్స్ బంధముల ప్రకారము బీదజులకు కొంతమందికి ఆచ్చటచ్చట వనికప్పించుట తీర్మానము చేయుచున్నామని కార్వూరుగారు నెలవిచ్చిరి. అందువలన ప్రజలకు సేమిమో తెలియవచ్చును. మనకు ప్రస్తుతము కాకలసినది వియ్యముగాని డబ్బు గాదు. ట్రాన్స్ బంధములను వివరములు వివరములు సుపై స్త్రీం ప లేవు. బీదజులు కొనుక్కొనుటకు వియ్యము కొరకవపుడు ధనము సంపాదించువలయు కల్పించి సేమి ప్రయోజనము ఆయాపనులు ఒకాధరము లాభకరమేగాని ప్రస్తుతదుస్థితిని బాగుచేయు తోడ్పడవలెను.

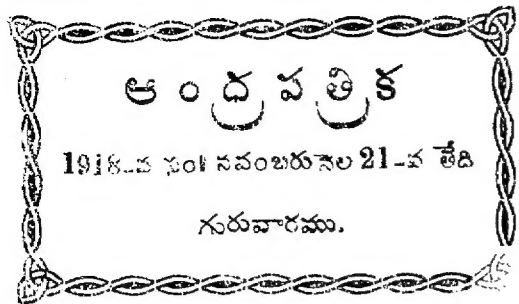
ఆనరబిలు బి. వేంకటపతిరాజు గారు తీర్మానమును బలపరచి చేకమునందే ప్రదేశములందు దుస్థితిగలదో, అట్టి దుస్థితిని బాగుచేయు యత్నములు సులభము ప్రభుత్వమువారివిధి యైయున్నది. ఆంధ్రులకు ట్రాన్స్ బంధముల తంతమాత్రమునట్లు రావు భోర్లనుటు బార్లి గజెట్టునందలి వస్తువుల ధరలకును బహుధరలకును విశేషముగ వ్యత్యాసముగలదు. అయిదుమా కములకైమే ధరలు హెచ్చు నూచలలు గన్పట్టినపుడు ప్రభుత్వము వారప్పడే బాగ్ర త్రవడినయెడల 18 జిల్లాలలో 98 ప్రదేశములందు దోపిడులు జరుగకుండ నుండెడివి. ప్రభుత్వము వారు, చేకమున కొంతవియ్యముకాలసి యున్నది. ప్రస్తుతము చేకములో ఎంతసరకు నిలువయున్నదియు తెలిసికొనుటకై తక్కులపట్టి నొకదానిని తయారు చేయించ వలయును. సరకులు లేని ప్రదేశములకు సరకులను ప్రదేశములనుండి ఎగుమతిచేయనియ్యవలయును. దానికొనించిన సరకు వలసి నవో రంగూనునుండి తెప్పించుకొనుటకు ఏర్పాట్లు గావించ వలయును.

ఆనరబిలు బాధ్యురుగారు కూడ తీర్మానమును కనుకూలముగ మూట్లాడి ప్రభుత్వమువారు, వర్తకము, విశేష సామ్యము చేసికొనకుండ నాపుడల చేయు తీర్మానము గావించవలయునని చెప్పిరి.

ఆనరబిలు చిదంబరరాధ మొదలియారుగారు వియ్యపు ధరను అవి అమ్ము ప్రదేశమునందు మాత్రముగాక అవి వండు ప్రదేశమునందు కూడ నియమింపవలయుననియు చేకలేమనిమిత్తము వర్తకల దురాగతములను ఖండింపవలయు ననియు నెలవిచ్చి తీర్మానమును బలపరచిరి.

ఆనరబిలు మోచర్ల రామచంద్రారావు వంతులు గారు లోకలు బోర్డుల సహాయముతో ఎంతవలెనను జరిగించవచ్చునని నడిచిరి. దోపిడులు జరిగినపుడు బీదజులను సంత్సరించుటకై ఎంతవలెయో ధనవంతులను ఉదారస్వభావులను విశేష ధనమును వ్యయపరచి, సరకులను కొని నష్టమును తాము భరించి తక్కువ ధరలకు వాని నమ్మించి పృజల కృతజ్ఞతకు పాత్రులయిరి. వారి మూలమున చేకములో కొంతకాంతి యేర్పడుటకు కారణమయినది. పుస్త్రుతము పృజలను బాధించునది సరకులేమి గాదు, హెచ్చు ధరలే బాధించుచున్నది. తమ జిల్లాలలో కాకలసినంతపంట పండునని వారు నడిచిరి. అక్కడ నిజముగా సరకులకు కొరతయే లేదని చెప్పవచ్చును. అయిన సేమిలాభము? హెచ్చు ధరలవలన బీదజులను సరకును కొనుక్కొనలేక బాధపడుచున్నాడు. రాబోవు పంటసంగతి ఎటులన్నను పుస్త్రుతము మారేము చెన్నై రాజధానినుండి యితరప్రదేశములకు ఏమియు ఎగుమతి కాకుండ ఏర్పాట్లను సులపవలయును.

ఆనరబిలు బి. వి. సరసింహాయ్యురుగారు ధరలను కాశ్యోతముగా కాకపోయినను అధమపక్షము కొంత కాలము వరకయినను నియమించుటకు సరకును తెలిసిరి. హిందూ చేతరక్షణ శాసనముక్రిందగాని, లేక క్రిమినల్ ప్రొసీజరు శాసనముక్రిందగాని జిల్లాకలెక్టరుల కట్టి ఏర్పాట్లను గావించుదని ప్రభుత్వమువారు త్రవ్వు చేయవలయును. నీవిలు సప్లయను డైరెక్టరు ద్వారా విశేష మైన పనిజరుగుచున్నందున కొంతమంది ప్రజా

స్వయం నిర్ణయ సూత్రము : సంధి సభ

“అంతర్జాతీయపునర్నిర్మాణము గూర్చి ఇంగ్లండు అమెరికా దేశముల ఆదర్శములు ముఖ్య విషయములం దేశీభావము జూపుచున్నవి. సంధి సభయందు, ప్రపంచమునం దంతటను, శాంతి స్వాతంత్ర్యము ప్రజాపరిపాలనము, చేకూరునటుల మనము కృషి సాగించగలమని నే భావించుచున్నా” నని ఆంగ్ల దేశ ప్రధానమంత్రి యగు లాయడు బార్డె గారు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాధ్యక్షులగు విల్సను గారికి తంత్రీవార్త సంపిసటుల, రూటరు చెల్పుచున్నాడు. స్వాతంత్ర్యము, ప్రజాపరిపాలనము ప్రపంచమునందంతటను వ్యాపింపజేయుట లాయడు బార్డెగారి ప్రధానాశయముగ స్పష్టమగుచున్నది. లాయడుబార్డెగారి వాక్యములను, మనఃస్ఫూర్తిగ నుపయోగించిరినియే నూహించవలెను. విల్సను గారిని సంతోషపెట్టుటకు గాని, వాగాడంబర ముపయోగించి దర్పింపుట బలుకుటకు గాని, లాయడుబార్డెగారు పూనియుండదు. ఈ యూహయే నిజమగుచో, హిందూ దేశమునందీ తరుణమున ప్రజాపరిపాలనము స్థాపించబడి తీరవలయును. లేనియెడల వై వాక్యములు వ్యర్థ ప్రసంగముల క్రింద మారును. లాయడుబార్డెగారి వాక్యములలో దేశ విచక్షణ గాన్పించదు. పాశ్చాత్య ప్రాచ్యవ్యత్యాసముగన్పట్టదు. తాము పెంపొందింప దలచిన స్వాతంత్ర్యము, ప్రజాపరిపాలనము, ప్రపంచమునం దంతటను వ్యాపింపవలయుననియే వారు గోరుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యవ్యాపనమునకు స్వయం నిర్ణయ సూత్ర మే ముఖ్యసాధన మని విల్సను గారిదివరకు నుచ్చెప్పిరిమః తో క్రికించియుండిరి. ఈ సూత్రావలంబననకు లాయడుబార్డెగారు గూడ అంగీకారము సూచించియే యుండిరి. అంతర్జాతీయ సంఘమునందొక భాగముగ నుండి జాతీయాశయములు సఫలమగుట కెట్టి పరిపాలనావిధాన మవసరమో, పరిజాతీయ తనకు దాను నిర్ణయించుకొను నధికారము గలదని, విల్సనుగారు వ్యక్తీకరించి యుండిరి.

ఈ సూత్రము భారతదేశ రాజకీయ వాతావరణమునందొక ప్రచండ మగు మార్పును కలిగింప నున్నది. స్వయం నిర్ణయ సూత్ర ప్రతిపాదన ముచే, పరిపాలనావిధానమును నిర్ణయించగల శక్తి ప్రజలకే గలదు. ఇట్టి విధానమును ప్రజల కొరకు నిర్ణయించుట గాని, సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము జడయుట కెట్టి యంతరములను చాటవలయునో నేర్పరుచుట గాని, స్వయం నిర్ణయ సూత్రానుసారముగ ప్రభుత్వమువారి కార్యము గాదు. ప్రపంచమునం దంతటను నల్లుకొనుచున్న నూతన వాతావరణము ననుసరించి, ఆగస్టు 20-వ తేది ప్రకటనమందలి సంకుచితదృష్టి కారధారము దొలగించున్నది. అందుచే బొంబాయి స్వరాజ్యసమితులు స్వయం నిర్ణయ సూత్రమును హిందూ దేశమునకు తప్పక వర్తింపజేయవలయునని, పట్టుదల జూపుచున్నవి. బొంబాయి సంఘములవారు చూపుచున్న సంచలనము, దేశమం

దంతటను సత్వరముగ వ్యాపించుట అత్యవసరము. ప్రాపంచిక పునర్నిర్మాణము తలపెట్టబడినపుడే, హిందూ దేశపు భావిభాగ్యోదయము నిర్ణయించబడవలెను. లేనిచో, సందిగ్ధ తరుణము గడచిన పిమ్మట హిందూ దేశస్థితినిగూర్చి తిరిగితలపోయుట దుర్లభమగును. ఈ సత్యమును గుర్తించియే, బొంబాయి జాతీయ సంఘమువారు దేశీయుల కందరకును విజ్ఞాపనల సంపుచున్నారు. ఆ విజ్ఞాపనమును వేరొకచో బ్రచురించుచున్నారము. దేశమందంతటను ఈ తరుణమున సభలుచేయబడవలయు ననియు, జాతీయోద్యమవ్యాపక సంఘములన్నియు నీ క్రింది తీర్మానమును గావించి, రాజ ప్రతినిధిగారికిని, ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారికిని, ప్రధాన మంత్రిగారికిని, సంధిసభకు వెడలెడి హైందవ ప్రతినిధికిని, అఖిల భారతీయ కాంగ్రెసు సంఘమునకును, బంపవలెనని యీ సంఘమువారు విన్నవించుచున్నారు.

“హిందూ దేశ సంఘము లన్నియు ప్రాచీన నాగరికమునకు వన్నె కెక్కి, ప్రభుత్వ పరిపాలన మున మితిలేని సామర్థ్యమును జూపియుండుటచేతను, బ్రిటీషు పరిపాలనమున విద్యాభివృద్ధి యందును ప్రజాహితేజీవితమునందును ముందంజ వైచియుండుటచేతను, ప్రజలకోర్కెలను సంతృప్తి పరచి నూతన పరిస్థితుల కనుగుణ్యముగ పరిపాలించుటకు ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధాన మక్కరకు రావందుచేతను, లాయడు బార్డె విల్సను గారు స్వయం నిర్ణయ సూత్రమును ప్రతిపాదించి యుండుటచేతను, తన యిచ్చవచ్చినటుల అడ్డులేకుండ పురోభివృద్ధి గాంచుటకు, హిందూ దేశమునకు స్వయం నిర్ణయ సూత్రము వర్తించు నని సంధిసభ యందంగీకరింపబడవలయు నని, యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.”

బొంబాయి జాతీయ సంఘమువారి విన్నవమును, దేశము లెల్ల రాలించి సత్వరకార్యమునకు గడంగుట భావ్యము. ఈ విషయమై కాల యాచనము జేసి లాభముండదు. స్వయం నిర్ణయ సూత్రమును ప్రతిపాదించిన, ప్రెసిడెంటు విల్సను గారు 2-వ డిసెంబరుకు పిమ్మట యూరపునకు బయలు దేరుచున్నారు. ఆచారము ననుసరించి, రాష్ట్రాధ్యక్షులు సంధిసభయందు స్వయముగ పాల్గొనరు. కాని విల్సనుగారు మాత్ర మటుల గావించక, ప్రధాన మగు సంధి నియమముల చర్చలో, పాల్గొన గోరుచున్నారు. ముఖ్యముగ, సముద్రస్వాతంత్ర్య నిర్ధారణ గూర్చిన చర్చలో పాల్గొనుట వారి యభిమతము. మిగిలిన భాగమును చర్చించునపుడు విల్సను గారితో నుదెంచెడి అమెరికా ప్రతినిధులు మాత్రమే పాల్గొనెదరు. స్వయం నిర్ణయ మపుడే శత్రుదేశ ప్రజలకు వర్తింపజేయబడుచున్నది. ఆఫ్రికాలోని జెక్జోస్లావు జాతివారికి, ఆస్ట్రీయా ప్రభుత్వము వారు స్వపరిపాలన మొనగుట కంగీకరించిరి గాని, ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు మాత్ర మందు కంగీకరింపక తమ యిచ్చానుసారమగు విధానము నవలంబించుట కా జాతివారికి స్వతస్సిద్ధమగు హక్కు గలదని నిర్ణయించిరి. ఇటులనే లాయడు బార్డెగారు తుర్కీ సామ్రాజ్యమందలి సిరియా, మెసపొటేమియా భాగములకు స్వయం నిర్ణయ సూత్రానుసారముగ స్వాతంత్ర్యము ప్రసాదించబడవలెనని, వెల్లడించిరి. ఆఫ్ఘెను లోరయను, పోలెండు, ఆర్మీనియా ప్రజల కెల్లరకును, స్వయం నిర్ణయ సూత్రము వర్తింప జేయబడుచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో తన రుధిరమును, ప్రపంచ జాతుల స్వాతంత్ర్యోద్ధరణము నిమిత్త మయి

భారజోసిన హిందూ దేశమునకు మాత్రము, స్వయం నిర్ణయ సూత్రము వర్తింప నవసరము లేదాయని, భారతీయులు వితర్కింపక మానరు. ప్రాపంచిక జాతులలో భారతీయులు గూడ నర్హతానుసారముగ నభివృద్ధిగాంచుటయే ముఖ్య మార్గము. హిందూ దేశమునకీ విషయమై పట్టుదల గలదేని, ఆ పట్టుదల ప్రపంచమున కంతకును వెల్లడిగావలయును. ఆంగ్ల దేశాధికారులకును, సంధిసభా ప్రతినిధులకును, హైందవ ప్రభుత్వాధికారులకును, దేశీయులు తమ మనోనిశ్చయమును దృఢముగ దెలుపవలయును. భారతీయుల కోర్కెలు సఫల మగుటకు ప్రాపంచిక పరిస్థితులనుకూలముగ నున్నవి. స్వాతంత్ర్య సంస్థాపన మునకు, ఆంగ్లేయులును, అమెరికనులును దీక్షా బద్ధులై యున్నారు. ఇట్టి తరుణమునందే భారతీయులు తమ ముక్తిని సాధించుకొనుట లాభకరము. నూతన పునర్నిర్మాణమున, అరబ్బులకును ఆఫ్రికావాసులకును స్వాతంత్ర్య మొసగ నాలోచనలు జరుగుచున్నపుడు, నాగరికతయం దుత్కృష్టత గాంచిన భారతీయుల విషయమును వెనుకద్రోయుట విపరీతముగ నుండును. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునకు మకుట మని పేర్కొనబడిన హిందూ దేశము మిగిలిన భాగములతో సమానస్థాన మాక్రమించు నేని, ఆంగ్ల సామ్రాజ్య మత్యంత స్థావరము గాంచి, బ్రిటీషు పరిపాలనాసామర్థ్యమునకు వన్నె దెచ్చుననుటకు సందియముండదు.

ఆహారపదార్థములు : వివరీతపు ధరలు

ఆహారపదార్థముల వివరీతపు ధరలను తగ్గించి, ప్రజల దుర్దిశను తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారు కార్యసాధనముల సరియవలయు నని, గౌరవనీయులగు పి. శివరావుగారు శాసననిర్మాణసభలో, నిన్నటిదిగము తీర్మాన ముపపాదించిరి. రానురాను ధరలు హెచ్చుచున్నవిగాని తగ్గుటలేదు. యుద్ధవిరామముచే ఉపశాంతి గలుగలేదు. ప్రభుత్వమువారి విషయమై తగిన చర్యల నింతవరకు బూనలేదు. దేశమునందంతటను జరిగిన దోపిడలు, ఆర్థిక దుస్థితిని తేటపరచుచున్నవి. ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిన ప్రకటనమున, దోపిడులకును రాజకీయ యాంధోళనమునకును సంబంధమును ముడివెట్టిరి. ఈ యూహ యెంతమాత్రము సరిగాదని, నిన్నటి దినము ప్రజాప్రతినిధులు స్పష్టపరచిరి. మైసూరు ప్రభుత్వము వారిట్టి యూహలకు లోను గాక, ధరల నిర్ణయమునకు బూనిరి. మైసూరులో సాధ్యమగునది, చెన్నరాజధానియందేల సాధ్యముగాదో తోచకున్నది. ప్రస్తుతదుస్థితిని తొలగించుటకు, స్థానిక స్వపరిపాలనాసంఘములు కృషి సలుపుచున్నవిగాని, వాటికి ద్రవ్యాధిపత్తి బహుస్వల్పము. ప్రభుత్వమువారి సంఘములకు ధనసహాయము గావించవలసియుండును. ధరల నిర్ణయము కష్టములతో గూడినదనుటకు సందియము లేదు. సప్లయ లభించెడి ప్రదేశమునుండి చిల్లరగ నమ్మెడి అంగడులవరకును, ధరల నిర్ణయమునకు బూనుట యవసర మగును. ఈ పద్ధతి, ఆర్థిక శాస్త్రసూత్రములకు వ్యతిరేక మని కొందరు తలంపవచ్చును. కాని, ప్రస్తుతకాలమునందు యుద్ధావసరములచే ప్రబలియున్న నిర్బంధము లార్థిక శాస్త్ర సూత్రముల ననుసరించి, యుండుట లేదు. అసాధారణ పరిస్థితులందసాధారణ ప్రతిక్రియల నుపయోగించక తప్పదు. రైల్వేవారి తిరుణమున, సరకులపై నెక్కుడు రేట్లను విధించి, విపరీత లాభము బొందుచున్నారు. యుద్ధము ముగియుటచే, రాక

పోకల నిర్బంధముల తొలగించి, రైల్వే స్టేషనుల రేల్లును వెంటనే తగ్గించుట యవసరము. కఠిన్ దినము లింకను రా లేదనుట హాస్యాస్పదము. గౌరవనీయు లగు రంగాచార్యులుగారు నుడివి నటుల, 1876-77-వ సంవత్సరమున ప్రబలింపఁ దలఁచిన నిక్కాలమున అధిక ధరలు ప్రబలి యున్నవి. ప్రస్తుత సమయమున దోపిడు లాగి యుండుటచే, ప్రజలు సంతృప్తహృదయులైనా, రని తలంప వీలులేదు. దివాను విశ్వేశ్వరశాస్త్రి గారు నుడివినటుల, ప్రజాసామాన్యమున కొక పూటయైనను సరిగా తిండి తినుటకు వరుంబడి లేక యున్నది. దేశములో పాడుకొనుచున్న అంటు వ్యాధుల ప్రాబల్యము ఆహారపు కఠిన్యము నిద్రా సముగ నున్నది. గా. వేంకటకతిరాజుగారు సూచించినటుల, శిస్తువసూలును కొంతకాలము వరకైనను ఆపివైచుట, రయితులకు లాభకరముగ నుండును. ఈ విషయమై శాసననిర్మాణసభలో దీర్ఘచర్చ జరిగెను. ప్రజాప్రతినిధు లందరును, ప్రభుత్వమువారు వెంటనే జోక్యము కలుగజేసి కొనవలయునని, సహేతుకముగ ముచ్చటించి, యూరపియను సభ్యులు గూడ వీరితో ఒకటిమించి. ప్రభుత్వమువారి కక్షమున ముచ్చ టించుచు, సర్ అలెగ్జాండరు కార్మ్యుగారు, తీర్మానము వై తిమకు గల సానుభూతిని యథా ప్రకారముగ వెలిబుచ్చిరి. రాజధానియందలి, ధాన్యమును వశకరచికొని, ప్రైవేటు ప్రభుత్వము వారివలె, అన్ని మండలములకును సమానముగ బంచుటకు తమ కధికారము లేదని వీరు నుడివరి. హిందూదేశమున కంతకును సరియగు నాహారపు లేర్పాటుల జేయుటకు, సామ్రాజ్య ప్రభు త్వమువారిచే నియమింపబడిన, ఆహారపు కమి షనరుగారికే కధికారము గలదు గావున, వారి నిశ్చయమును తా మెదురు జూచుచున్నామని, కార్మ్యుగారు చెలిపిరి. కార్మ్యుగారింకను, దోపిడుల కారణముగూర్చి తమ ప్రాత విశ్వాస మును పూర్తిగ విడనాడలేదు. దోపిడుల కును, అశాంతికిని సంజంధము గలదని వీరింకను వాదించుట విచిత్రముగ నున్నది. ఇక, రైల్వే రేల్లును తగ్గించు విషయమై, తమకు రైల్వే వారి వై గల కలుకుబడి యత్యల్పమని, కార్మ్యుగారు సెలవిచ్చిరి. తీర్మానచర్చాఫలిత మూహించినటుల నే వర్ణింపబడినది. తీర్మానమునకు 18 మంది అను కూలముగను, 19 మంది ప్రతికూలముగను సమ్మ తుల నిచ్చుటచే, నయ్యది యోచిపోయినది. ధరల నిర్ణయ బాధ్యతను మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారివై నుంచిరి. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారివలె నుంచెదరో తెలియదు. ఎటులయిన నేమి, ఫలితము మాత్రము కఠిన్ బాధ యధికమగుట లేక వేరొకటి కాన్పించుటలేదు. యుద్ధ మంత మొందినను ఈ బాధమాత్ర మంత మొందలేదు. తగినచర్య నికనైనను దీసికొనక పోయినచో, భావిస్థితి మదింఠ యాశాభంగకరముగ నుండవచ్చును. యూరపు ఖండమునందు ఆహార కదార్థముల సప్లయ చాలినంతగ లేదని, తెలియు చున్నది. యూరపుఖండమునందలి కఠిన్ బాధను తగ్గించుటకు హిందూదేశము స్వార్థత్యాగప్రత మును బూనవలయు నని, లండనుమైమ్సుపత్రిక యిదివరకే సూచించినది. యుద్ధకారణముచే యూరపుఖండమునందు వ్యవసాయము ఖీణదశ జెందినది. వంటలు సరిగ బండలేదు. అట్టి తిరి, యూరపుఖండమునకు గూడ యెమపీత యయి యున్న హిందూదేశమే యాహారపదార్థములను సప్లయజేయవలసి వచ్చుచో, భావిస్థితి ఎటులుండునో యూహింప నశక్యము. ఈ విషయము,

శాసననిర్మాణ సభలతో ముగియగూడదు. సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారును, రాష్ట్రీయప్రభుత్వ ములును తగిన చర్య దీసికొనునటుల, ప్రజలు ప్రోత్సాహపరుప వలెను, ప్రజాసామాన్యమున కార్థికశాస్త్రసిద్ధాంతములతో నిమిత్తము లేదు. ధరల నిర్ణయమున కుపయోగించబడే సాధనము లతోను వారికి నిమిత్తము లేదు. వారు చూచున దెల్లయు ఫలితము దప్ప వేరుగాదు. చౌకధరల కాహారము లభించినచో, వారు సంతృప్తి జెందె దు. అట్టి వారిలో సాధనముల గూర్చి వాదము సలిపి లాభముండదు. ప్రపంచమునందెల్లను, ఆహార లోభము గలిగినపుడే, ప్రజాసామాన్య మునందశాంతి ప్రబలుట గాన్పించుచున్నది. అట్టి యశాంతి కడమిచ్చుట భావ్యముగ నుండదు. కావున ప్రభుత్వమువారు ప్రజానాయకుల సహాయము గైకొని, ప్రజల దుష్ప్రీతిని బాపుట కేయే మార్గముల నవలంబింపవలయునో నిర్ధారణజేసి, కఠిన్ బాధను తొలగింప బూనుకొన ప్రార్థితులు. ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారిచర్యలకు గడంగి నను, ప్రజానాయకులు సంతసముతో నాచర్య లకు తమ చేయుత నొసంగెద రనుటకు సంది యము లేదు.

కాన్స్టేబులు ఉపన్యాసము

సర్ థామసు హాలండుగారు, నేడు సినేటు హాలులో జరిగిన కాన్స్టేబులు సభయందు, జయప్రదు లగు పట్టభద్రుల కిచ్చిన యుపన్యాస మును వేరొకచో ప్రచురించుచున్నారము.

సిమ్లావార్తలు

(మా స్వకీయ విశేషమునియొద్దనుండి)

సంగ్రామవిజయము

సిమ్లా, నవంబరు 21:— యుద్ధము విరమింపబడిన వార్త వినిన తదనంతరము ఇచ్చటి ప్రజలకు కలిగిన సంతోషము విధింపవలసి కాదు. కుభవార్త వైస్రాయిగారి కందిన వెంటనే దేవాలయములందలి గంటలు మ్రోగింపబడినవి. పోలీసు సిబ్బంది బజారులలో బాదలు, తీరి మార్గమున వెళ్లు ప్రతివారికిని కుభవార్తను తెలుపుచుండిరి. ఆనాడు ఉదయము 11 గంటలకు వైస్రాయిగారు, సర్వసేవాధిపతిగారు, సామ్రాజ్యప్రభుత్వపురస్కృతులు, సివిల్ మిలీటరీ ఉద్యోగులు, అధికార దుస్తులను ధరించి వైస్రాయిగారి బసయందు సమావేశమై, ప్రకృతియు రాజకీయసంస్కరణసంఘములలో పనిచేయుటకు వచ్చియున్న మానసియులగు సురేంద్రనాథ్ బెనర్జీ, శ్రీనివాస కాశ్మీగార్లు సయితము సభనలంకరించిరి. ఫిరంగులు కాల్చు లడిన తివ్వంగిరహ వైస్రాయిగారు సంగ్రామవిజయమును గురించి యుపన్యాసించిరి.

ఆనాటిసాయంకాలము పూర్వీకులన్నియు దీపములచే నలంకరించబడినవి.

రాజ్యాంగసంస్కరణములు

సార్ బరో ప్రభువుగారు ఇచ్చట రాజకీయసంస్కరణ ముల పట్ల జేయుటలనీక పసలనుచేసి, బుధవారమునాడు దీర్ఘిక వైర్తి. ఆచ్చట రెండవసంవత్సరం తరువాత పాటలీపుత్రము నకు వెళ్లెదరు.

ఇతరవిషయములు.

సర్ వి. యం. మేయరుగారు విశ్రాంతిగైకొని మాతృదేశ మునకు వెళ్లునయమున సర్వసేవాధిపతి ఇతర ఉద్యోగులు రైలుస్టేషను నొద్దకు వచ్చి తగురీతిగ గౌరవించిరి.

రైల్వేబోర్డునందు చాలకాలమునుండి పనిచేయుచున్న నిర్మలచంద్ర హల్దారుగారు జ్వరపీడితులై కొద్దిదినముల క్రిందట క్రిత్తిమేవులై నారని తెలియ జేయుటకు చింతిలు చున్నాను.

ప్రకృతతత్వ వర్ణములనలన వివజ్వరము చాలామట్టుకు సిమ్లాలో తగ్గినదనియే చెప్పవచ్చును.

జలందరుకు కమిషనరుగా వెళ్లుచున్న కర్మ బర్దను గారిస్థానే మిల్లురుగారు నియోజింపబడిరి. వారు మొన్న జార్జీ పుచ్చుకొనిరి. (తండ్రివారా).

స్థానిక వార్తలు

యావద్భారత విశానగర వశిష్టహాసభ:— వచ్చేడి డిసెంబరు 28, 29, 30 తేదీలలో గుజరాతునందలి విశానగరమున సాలిసిటర్ గిరిధరలాల్ హరిలాల్, బి. ఏ. ఎల్. ఎల్. బి. గారి యధ్యక్షతక్రింద పూర్వోక్తహాసభ సమావేశమగును.

మైలాపూరు సంగీతసభ:— యుద్ధవిరామ గౌర వార్థముగా మైలాపూరు సంగీతసభవారి యాజమాన్యము క్రింద మైలాపూరు బాలికావిద్యాలయమునందు, బ్రహ్మక్రి మంథకోణం పంచావకేశశాస్త్రిలవారు ఈ నెల 24, 30 దేశం బరునెల 1-వ తేదీల సాయంకాలములందు వారికథాకాల క్షేపము జరపుదురు.

విద్యార్థిసభవారి ఆతిథ్యము:— చెన్నపురి విద్యా ర్థిసభవారు రేపుడయము 8 గంటలకు గోక్షే మందిరమునందు స్నాతకుల కాలిధ్యమిత్తురు. మదనపల్లి జాతీయకలాకలాధి పతులు శేషుకజిమ్మగారు స్నాతకులకు హితోపదేశము చే యాదురు. స్నాతకు లందఱు పట్టపరీక్షాదుస్తులతో ఆతిథ్యము నకు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

దత్తమండలముల ఆతిథ్యము:— దత్తమండల ముల సభవారు రేపు శనివారమునాడు సాయంకాలము దత్త మండలములనుండి వచ్చిన స్నాతకులకుగోవిందపూజాయకవిధి 214-వ సంబరుగల సల్లా గురుస్వామి నెట్టిహాలులో ఆతిథ్య మిచ్చెదరు. మానసియులగు శిరగావుపంతులుగారు సభాధిపత్య ము వహించెదరు.

లక్ష్మీవిలాససభ:— హిందూలక్ష్మీవిలాస సభ వారి తిరునల్లికేశాభివారు మొన్న మంగళవారమునాడు శ్రీమతి లక్ష్మీ అమ్మగారి యాజమాన్యము క్రింద నౌకసభ చేసి కాసనసభలలో శ్రీశ్రీలను పురుషులలో సమానముగా సభ్యతాస్వాతంత్ర్యముల ప్రాంచెన్ కమిటీవా రొసంగ గోరుచు నొక తీర్మానమును చేసిరి.

ఒక సార్వజనికసభ:— బ్రాహ్మియల్ కాంగ్రెసు కమిటీ మహాజనసభ హామూరులు తీగుల యాజమాన్యము క్రింద 28-వ తేదీ శనివారము సాయంకాలము 8-30 గంట లకు గోక్షే హాలులో గా. రావుపరమధర్మ బి. ఎన్. కర్మ గారి యధ్యక్షత క్రిందనౌక సార్వజనికసభ సమావేశమై బ్రిటీ షు విజయోత్సవమును గావించి హైందవ యోధులకు కృత జ్ఞతాభి వాదము లర్పింపబడును.

ఆంధ్రస్నాతకుల కాలిధ్యము:— ఆంధ్రసంఘ మువారు రేపుసాయంకాలము నాలుగుగంటలకు బ్రాడ్వేలో నున్న ఆంధ్రసభామందిరమునందు, ఆంధ్రస్నాతకులకు ఆతి థ్య మొసంగుదురు. బి. జనరాజుబాబు ఎం. ఏ. గారుస్నాత కులకు హితోపదేశము చేసెదరు. మానసియులగు ఆమంచర్ల నుబ్బుకృష్ణారావుపంతులుగారు ఆగ్రాసనాధిపత్యము వహించు రు. సంఘమువారి ఆతిథ్యమునకు ఆంధ్రులందరు విచ్చేయప్రా ర్థితులు.

యుద్ధ విజయోత్సవము.

చెన్నపురి
పిల్లకాయల సంతోషము.
యుద్ధవిరామసందర్భమున నగరములోని సినిమెటో గ్రాపుకం నెలీల వారందరు గత కుక్రవారమునాడు పాఠశాల లలో చదువుకొనుచున్న ఆరువేలమంది విద్యార్థులకు అత్యద్భు తచిత్రపటములను చూపించిరి. గెంటిల్ కాపును సినిమాలు అధికారులు మ. రా. రా శ్రీ రఘుపతి వెంకయ్యనాయుడు గారు బాలురకు తినుబండారములను బంచివెట్టి సంతృప్తిపర చిరి. నిన్న ప్రాథమిక పాఠశాలలలో చదువుకొనున్న 30, 000 మంది కుట్టవాండ్రకు, విద్యాభ్యాసరీతులు కల్లగాము గారి యాజమాన్యమున మిఠాయిలు ఉచితముగా బంచివెట్ట బడినవి. రాజురాణీల ఛాయాపటములు బహుమతిగా నీయ బడినవని యుద్ధవిరామోత్సవసంఘ కార్యదర్శులు చార్లెసు దొస్తేగారు నేడు మాకు వ్రాయుచున్నారు.

విరోధాఞ్జర పరివర్తనము

(రైతు విజయ)

ఇంగ్లండు

సార్వభౌమునకు సన్మానపత్రము

లండను, నవంబరు 18:— లాయకు జార్జి గారికి కొంచె మన్యస్తతిగానందుటచే సార్వమెంటు ప్రజలసభలో బోనర్ల గారి తీర్మానమును సమీక్షించిరి. విజయసంబంధమున సార్వభౌమునకు సన్మానపత్రమును సంగ్రహించెను. ఈ తీర్మానమును తామందకు సంగ్రహించుటకునే నమోదము. (హర్షము) ప్రపంచమంతయు దారుణ సమరమున మునిగియుండగా తాత్కాలిక విరామసంధిపుత్రమున సంశయములు చేయుటకుచే చాలమేలు కలిగినది. మనకు గొప్పవిజయము కలిగినది గాని మనము చేయవలసినవిన్న త్యాగమును గూడ నధికిమే. సామ్రాజ్యమునందం తటను నిజమువారై స్త్రీలకును బంధుజనమునకును దుఃఖాతు మిలితముగనే యుండును. సమరమునకేగిన బంధుజనులలో కొందరు మరల కానరాకైరి. (సానుభూతిహర్షము). యూరోపుజేతమునం దంతటను విప్లవ మధికముగ నున్నది. ఆయినను మనకు భావిస్థితి చాలసంతృప్తికరముగనే యుండగలదని ఆసించెదము. (హర్షము). మన ప్రతిష్ఠాపనముల కన్నిటికిని ప్రజలసమ్మతియే మూలాధారముగా నున్నది. అట్టి మూలాధారములేక రాజులపైననే ఆధారపడిన ప్రతిష్ఠాపనము లేనియును స్థిరములుకాజాలవు. మనసామ్రాజ్యైక్యమునకు సార్వభౌముడే మూలస్థానము. ఆమూలబంధమువలననే సామ్రాజ్య మైక్యముతో నీచుమా సమరమును సాగింపగలిగినది. బ్రిటిషు సింహాసనము నధిష్ఠించిన వారు నుగుణభవ లగుటచే సింహాసన స్థైర్య ములికయించినది. (హర్షము). యుద్ధారంభమునుండియు రాజదంపతులు చూపినంత శ్రద్ధవరకు లేదను మాసియుండలేదు. (హర్షము). యూరోపునందు రాజులందరు చిత్తముగ రాజ్యదూరు లగుచుండగ మనరాజుగారు నిర్భయముగ మెంటుంగ లండను నగరవిధుల సంవరించుచున్నారు. రాజు కిరబడినంతనే పరిజలత్యధికహర్షమును వెల్లువచ్చుచున్నారు. ఇతరదేశముల రాజులు దైవికమగు హక్కువై సాధారణుడిగాన వారి ఆధారము నిరాధారమైనది. మనరాజు పదవికి ప్రజల ఆమోదమే మూలాధార మగుటచే నతని పదవి ప్రబలాధారమను స్వీకృతమైనది. (హర్షము). అని బోనర్లగారు నడిచిరి.

ఆస్పిక్తుగారు.

ఈ నాలుగు వత్సరముల చరిత్రమును వ్రాయబడినచో నది ఆపూర్వచరిత్రమేయగును. నిరుపమాన సాహస ధైర్య ధైర్యములు పదితమైనవి. ప్రపంచము జనశూన్యమైనది. నిశ్చలములని లెలంపబడిన నిరంకుశసామ్రాజ్యములు మంటగలిగినవి. అంతయును మారిపోయినది. ఈశుద్ధత్రైవేదమున బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము వారు చాల పనిచేసిరి. మనరాజుగారు భువకార్యములను కావించిరి. ఇతరరాజుల సింహాసనములకు పాదములు దుర్బలములు బ్రిటిషు సింహాసనము నుద్ధిరమగు ప్రజాభిమానమును నుపాధిపై నిలిచియున్నది. మరయు రాజదంపతులయు త్రిమనాల్చియు ప్రతంసాపాత్రముగ నున్నది. ప్రజలు రాజును నేనించుటలేదు. రాజకుటుంబమువారికిదయే ప్రజాదేశయను ధర్మమునవారు నిత్యైక్యముగ విశేషపరచిరి. (హర్షము). ప్రజాభిమానముల గ్రహించి సానుభూతితోను శ్రద్ధతోను మెలంగిననే గాని ఈ కాలమున రాజ్యములు నిలవబడుట దుర్బలమని ఆస్పిక్తుగారు నడిచిరి. రాజుగారికి సన్మాన పత్రమును సంగ్రహించుటకు తీర్మాన ముమోదించబడినది.

రాజుగారికి అధిపత్యపత్రములు సమర్పించుట.

లండను, నవంబరు 19:— ప్రభువులసభ ప్రక్కను బాగుగా నిలకరింపబడిన గొప్ప మందిరమునందు రాజుగారు సార్వమెంటు రెండు సభల సభ్యులను, అధినివేశ భరతవర్ష ప్రతినిధులను గలసికొని తాత్కాలిక సంద్ధి జరిగినందునకు అభినందించుచు వారొసంగిన సన్మానపత్రములకు ప్రత్యుత్తరముగా చార్లెస్రాముల్ల మగు మహాశయ్యసమును గావించిరి. సభాభిమానము ఆతిసాధారణనిధమున జరిగెను. అధికారిచిహ్నములకు లగు చాన్సలరు ప్రభువు వెనుక ప్రభువర్ష మంతయును వరుసగ మండించు ప్రవేశించెను. వారి యంతరము ప్రజాప్రతినిధిసభవారు అధికారిచిహ్నములకు లగు తమ ఆధ్యక్షు (స్పీకర్) ననుసరించి సభా

మందిరము బ్రవేశించిరి ఇంతలో ఆధినివేశ భరతవర్ష ప్రతినిధులు రాజవర్ష మువారి గౌరవికి ప్రసన్నమవర్చు బడిన శీతమువై గూర్చుండిరి. గౌరవికి యందుచేయునచే ఒక వేదికవై రాజదంపతులకును రాజకుటుంబమువారికిని ఉచితా సనము లమర్చబడెను. రాజవర్ష మును, అల్లెజ్జాండా రాజీయు మేరీ రాజకుమారియు యువరాజులుండిరి. రాజప్రభువులు సభలోనికి వచ్చుటతోడనే సభలోనివారందఱును లేచినిలుచుండిరి. ఛాన్సలరు ప్రభువును, ప్రజాప్రతినిధిసభాధ్యక్షుడును తమ అభినందునపత్రములను సమర్పించిరి. అంతట రాజుగారు (ఉన్నీ కోటు ధరించియుండిరి) గంభీరస్వరముతో ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. అనంతరము రాజవర్ష మువారు ఉత్సవ మేమియు లేక వెడలిపోయిరి. ప్రభు వర్షమువారును ప్రజాప్రతినిధులును తమ తమ గృహముల కరిగిరి. ప్రధానమంత్రి గారికి జబ్బుగా నుండుటచే వారు సభకు రాలేరు. ఆస్పిక్తు గారును బోనర్లగారును ప్రజాప్రతినిధి సభాధ్యక్షునివెనుక కలసి నడిచిరి. అధినివేశ భారత ప్రతినిధులందు బోర్డెను, కూక్, ఫాస్టరు, కెంపు, హ్యూగ్సు, ఫీవర్, స్కట్టు, స్క్రీనరు, మేజరు జనరలు వాల్లే, తల్వెనెంటు కర్నలు క్రెస్సెలు, మాంజేగు, విలింగటౌక్, భరతవర్ష విషయసంఘసభ్యులు, భరత వర్ష ప్రతినిధులు నుండిరి.

క్రొత్త యెన్నికలు

ఆస్పిక్తుగారి ఆక్షేపణ

లండను, నవంబరు 19:— ఆస్పిక్తుగారు లండనులో తమ ఉద్యమము నారంభించుచు క్రొత్తయెన్నికలు కన్వకరము లనియు, అవి ప్రస్తుతము జరుగుట తప్పనియు బలముగ ఆక్షేపించిరి. యుద్ధరంగముననున్న సైనికులు తమ సమ్మతుల మెసగుటకు వీలులేదు. తాము లిబరల్ పక్షమువారమనియు, వివస ప్రభుత్వ పునస్సంఘటనము విషయపు సమస్యలను ప్రజాపక్షమున పరిష్కరింప బ్రయత్నించు ఏ ప్రభుత్వమున కైనను తాము తోడ్పడదమనియు ఆస్పిక్తుగారు చెప్పిరి. ఆస్పిక్తు గారు ఆనిష్పంధన రక్తపథతి నామోదించి అందుమూలము ననే సంయోగబలము ననుభవించితిమని చెప్పిరి. విరివిసమస్య విషయమున స్వల్పసంఖ్యాకల భావములను ఎట్లో దోహద్యమగు విధమున పరిష్కరించుటకు ఆస్పిక్తుగారు అనుకూలముగా నున్నారు.

సార్వమెంటులోని చర్చ.

హంపమైరు క్రూసరు.

లండను, నవంబరు 18:— హంపమైరు క్రూసరును లేల్చుటకుగాని పరిశీలించుటకుగాని సాధ్యపడలేదు. మందుగనికి తగిలి ఆ నౌక బగిలిపోయినది. విచారణచేసిన అధికారుల నివేదికమున దొరతనమువారు ప్రకటింపదలచుకొనలేదని సార్వమెంటు ప్రజల సభలో మెకనెవరాగారు నడిచిరి.

బ్రిటిషు రష్యాదేశములు

రష్యాప్రజలకు బోల్షివిజ్మలవై నాగ్రహము కలుగ జేయుటయే ప్రధానమగునని అందులకుమనము సమరమునకు సమకట్టరాదని పాన్సోస్కీగారు నడిచిరి. వాగ్దానములు చేయవీలులేదు గాని ఈ మహాసమరము ముగిసిన తరుణమున మేము దురల యుద్ధమునకు సంసిద్ధులము కాగోరము. బోల్షివిజ్మలు మనదేశముపట్టి చేయుచున్న ఉగ్రము సైనిక వినియోగావశ్య కిరను కలిగించుచున్న వనుటకు మాత్రము సంశయము లేదు. ఆయినను మేము తొందరపడదమని రాబర్టు సెసిలుప్రభువు నడివెను.

బ్రిటను టర్క్కి.

ఆర్మీనియావారికి వేంటనే ఆహారపధార్థముల నంద జేయుటకు సైనికాధికారులు ప్రయత్నించు చున్నారు. టర్క్కినిగూర్చి నిరంకుశప్రియులగు డువ్వుమతులను కనిస్తాంటు నోపిలంబండి వెడలించెదము. అట్టివారి ఆధిక్యతను రూపుమా వెదము. డార్డి నెల్సు బాస్సరసులలో సంపూర్ణ స్వేచ్ఛవీర్పడ గలదు. పాలిజాతులవారిని పరిపాలించుటకు తురుష్కులగు మర్దులని సంపూర్ణముగా స్పష్టమైనది. కాన పాలితదేశముల వారికి స్వాతంత్ర్యమును సంఘటించుటకు దొరతనము వారు ప్రయత్నించు చున్నారని రాబర్టు సెసిలు ప్రభువు నడివెను.

సంధి మరతులు.

యుద్ధవ్యయమును ఇతరవస్తుపరివహమును జర్కరులవలన రాబట్టెన మను సంగతిని నిర్ధారణగా తెలుపవలె చని క్రాఫ్టు గారు రడిగిరి. ఆ విషయమునుగూర్చి యిప్పుడేమియును తెలుప వీలులేదు. దానిని పరిష్కరించు స్వాతంత్ర్యమును దొరతనము వారికే యొసగవలెనని బోనర్లగారు నడిచిరి. సంధిసభకు ప్రతినిధులను నియమించుటకు ముందు సభవారి ఆభిప్రాయమును తెలుపుట కనకాళ మొసంగెదరా యని సర్ కిచర్డు కూపరు గారు రడిగిరి. వీలులేదని బోనర్లగారు నడిచిరి.

సేనాసమైక్యము

లండను, నవంబరు 19:— సార్వమెంటునందు ప్రజాప్రతినిధి సభలో మెక్స్సెన్సుగారు నడుపుచు యుద్ధమున బ్రిటిషు సామ్రాజ్య జననవ్వును 80,50000 కలిగెననియు, ఇందు 580000 మంది మరణించి రనియు చెప్పిరి.

బ్రిటిషునవ్వుముల వివరములు.

లండను, నవంబరు 19:— ప్రజాప్రతినిధి సభలో మెక్స్సెన్సుగారు ఇట్లు ప్రకటించిరి: అన్నియుద్ధరంగములందును నవంబరు 10-వ తేదీ వఱకు (నిమానవర్షముతప్ప) 8050000 మంది బ్రిటిషు సైనికులకు నవ్వుముగలిగెను. (ఇందు అధినివేశభరతవర్ష సైనికులును చేరియున్నారు.) వీరిలో 142684 మంది సైనికోద్యోగులు, 2900000 మంది సైనికులు, 82769 మంది సైనికోద్యోగులు ను, 526848 మంది సైనికులు ను నాతులైరి. ప్రాన్సు నందు 126700 మంది సైనికోద్యోగులకును 2598000 మంది సైనికులకును నవ్వుము గలిగెను. ఇందు 82800 మంది సైనికాధికారులును 527000 మంది సైనికులును నాతులైరి. డార్డినెల్సునందు 5000 మంది సైనికాధికారులకును 118000 మంది సైనికులకును నవ్వుము గలిగెను. ఇందు 1800 మంది సైనికాధికారులును, 82 వేలమంది సైనికులును నాతులైరి. సెర్బియాకాయందు 1200 మంది సైనికోద్యోగులును 26 వేలమంది సైనికులును నవ్వుమెరి. మెసపొటేమియాకాయందు 4800 మంది సైనికాధికారులకును, 93 వేలమంది సైనికులకును నవ్వుము గలిగెను. ఈజిప్టునందు 86 వేలమంది సైనికాధికారులకును 54 వేల మంది సైనికులకును నవ్వుము గలిగెను. తూర్పు ఆఫ్రికాయందు 900 మంది సైనికోద్యోగులకును 17 వేల మంది సైనికులకును నవ్వుము గలిగెను.

బ్రిటిషు నౌకాసమైక్యము

లండను, నవంబరు 19:— అక్టోబరు మాసమున బ్రిటిషునౌక నౌకలు 84 వేల టన్నులుగలవి నవ్వుమయ్యెనని ఎడ్విరార్టీవారు ప్రకటించిరి. మిత్రమండలి తటస్థదేశ నౌకలు 83 వేలటన్నులు గలవి నవ్వుమయ్యెను. ఆంగ్లదేశమునందే ఇతరదేశములకు చేసిననౌకల సంఖ్య (ఉత్తరసముద్రమున గాక) 500 టన్ను లెక్కువయ్యెను. అక్టోబరునందు నౌకావ్యాపారము 7500000 టన్ను లధిక మయ్యెను.

నౌక ముంచబడుట

లండను, నవంబరు 19:— గజలను తీసివేయు నౌక “అస్కూటు” అనబడునది నవంబరు 20 వ (?) తేదీని ఇంగ్లండు ఈశాన్యతీరమున టూల్స్డో చేరుబడి ముంచబడెను. 53 మంది నావికులు కనుబడుట లేదు.

సేనలను తీసివేయుట.

లండను, నవంబరు 19:— హరిక్రామికి పునర్నిర్మాణమున కవసరమగు కొన్ని సేనాభాగములను తప్ప తక్కినవాని ప్రస్తుతస్థితుల ననుసరించి తీసివేయుట వీలు కాదని యుద్ధకార్యాలయమువారు తెలుపుచున్నారు.

నౌవాస్కొవియాకాయందు త్రుపాను

హలిఫాక్సు, నవంబరు 20:— గత వారమునందు ఒక పెద్ద త్రుపాను నౌవాస్కొవియాకాయందు గలిగి నౌకలకువిశేష నష్టము గలిగినది.

కెంబ్రెలో నదివరద

కెంబ్రె, నవంబరు 20:— నిన్నటిరాత్రి సెంటు లారె మునదిపై సముద్రపు పోటువలన వరదవచ్చి కెంబ్రెకును మూడువదులకును నడుమనున్న నౌకలకును, గ్రామములకును, పురములకును విశేషనష్టము గలిగించెను. బాటిస్కో అను గ్రామము కొంతవఱకు నీటిలో ముంచబడినది. అది ఇప్పుడు లిగులబడుచున్నది.

ప్రశ్న

వరాను ప్రకటనము

లండను, నవంబరు 20:— వరాను ప్రకటనమునం దిట్లు చెప్పబడినది:— ప్రజలు విశేషాత్సాహమున వరానును గావించుచుండ, మనపురోగమును ఇంకను సాగుచున్నది. శత్రువు వదలిపెట్టిపోయిన సామగ్రియును, విముక్తులైన ఖైదీల సంఖ్యయు వృద్ధియగుచున్నది.

జనరలు పి.టెయినుగారు

పారిసు, నవంబరు 19:— జనరలు పి.టెయినుగారిని ఫ్రాన్సుమార్గ లగా నియమించిరి.

మెట్టు ప్రవేశము.

పారిసు, నవంబరు 19:— జనరలు పి.టెయినుగారు 10-వ వరాను సేనతో నేటిదినము మెట్టుపురమును ప్రవేశించిరి. ప్రజలతృప్తిహామను ప్రకటించిరి.

ఖైదీలనుగా పట్టుకొనిన బ్రిటిషువారిని జర్మనులు నిరాదరించుట

లండను, నవంబరు 19:— ప్రతిదినమును జేలకొలిదిమంది జర్మనీలో ఖైదీలుగానున్న బ్రిటిషువారు ఫ్రాన్సుదేశమునకు వచ్చుచున్నారు. వారు చివరిపేరికలను గలిగి కల్యాణ శిష్టులై చాలదుర్జయించుచున్నారు. తైను ప్రాంతమున ఫర్వారు మున్నగు శిబిరములలో నిష్పందింపబడినవారిని జర్మనులు వదలి మీదారి మీరు చూచుకొనుడనిరి. వీరందఱును మార్చి నెలలో పట్టుపడినవారు. వారు 50,60 మైళ్ళుకాలినడకను నడచివచ్చిరి. వారి కొక్క కడియన్ను మైన జర్మను లియ్యలేదు. వారి దగ్గర గవ్వయైన లేదు. వారి జోళ్ళు అరిగి చిదిగిపోయి యుండెను. మేజోళ్ళు లేనలేవు. నూరేసినుండి ఒక్కొక్క గుడిగా నుద్యోగులలో గూడ వారు నడచి వచ్చిరి. చలి మిట్టటముగా నున్నది. చాలమంది వారిలో నమవలేక ప్రాణములను వదిలిరి. ఈరీతిగా హతశేషులు వరాను పత్రిని సమీపించగా యుద్ధస్థితికి చిరపరిచితు లగు వరానువారికి గూడ వారి ఆకృతులు చాల అక్కజమును కలిగించెను. జర్మనులు కావలెనయే బ్రిటిషువారి సభికముగ బాధించినట్లు నిశ్చయము. జర్మనీ లో వై ది ల కి బి ర ము ల లో జర్మనులు బ్రిటిషు వారి సభిక ముగా బాధించి రని ఖైదీలగు తక్కినదేశముల వారందఱును నుడివిరి. బ్రిటిషువారుగూడ వారు చేసిన మహాపరాధము. వుక్కలు గాడిదలు అనవయే జర్మనులు నిత్యమును బ్రిటిషువారిని పిలుచు పేరులు. తిన్నలు గుడ్డులు తుపాకి మడమలపొట్టును నిత్యవహుచులు. ఆకలిచేతను రక్తగ్రహణిచేతను తనతన పడిపోయిన వారిని జర్మనులు లేచువరకును చాచగొట్టెదరు. వారాదెబ్బలు తినలేక లేచిపెట్టి పనిచేయబోయి ప్రాణముల నచటవదలుచుండిరిని వచ్చినవారు చాలమంది చెప్పిరి. వైద్య కాలలలోనికి రానియక పోవుటవలన చాలమంది గుడినెలలో నే చనిపోయిరి. వారిని శ్మశానమునకు తీసికొని పోవుచుండగా జర్మను సైనికులు పండ్లిగిలిం చుచు చూచుచుండువారు. గ్రహణిచే బాధపడువా రాబాధకు తాళలేక ఆరుబయటకు ప్రాబులాదుకొని పోయి ఆచట ప్రాణములను వదులుచుండిరి. జర్మనుభటు లట్లు బాధపడి ప్రజలు మృతి నొందుచుండిన నియమకై కనికరము చూపువారు గారు. ఇట్టి ఘాతుకక్రియలకు పరిహారమును రాబట్టుటకు బ్రిటిషుదేశము నకు శక్తి కలదని హెచ్చుచున్నది. చూపుచున్న మున్నగు కెయిసరు సాంఘికవాదులకు మనము తెలియజేయుట అత్యవసరమని వరాను శిబిరమునుండి ప్రత్యేక విలేఖరుడు తెలిపెను.

అల్బాను లూరై నలో వరానువారు ప్రవేశించుట.

పారిసు, నవంబరు 18:— వరాను సేనలు అల్బాను లోరై నలో ప్రవేశించగనే పారు లధికారాహమయి స్వాగత మొసగిరి. నలుగురు జర్మను ఉద్యోగులు నామకాగ్రహణ పట్టణమును స్వాధీనము చేసిరి. పిచ్చుట మొరాకో సేన జనరలు డాన్లసుగారి యాజమాన్యమున చాలూసలిస్సులో ప్రవేశించెను. జనరలు పార్వతుగారు మలుహానుకు వచ్చినంతవే పారు లధికారాహమయి వెల్లడించిరిని హాల్కు సంఘమువారు తెలిసిరి. తెల్లయందద్ద నుండి స్వెట్జర్లండువరకును వరాను వారన్నియోట్టు సరిహద్దులు దాటిరి. క్రేన్లు, గ్రానలూటీ

మెట్టు కాల్యా, నవంబరు, అల్బిక్రిటలను చేరిరి. అన్నిపట్టణ ములందు గ్రామములందును పతాకము లెత్తబడినవి.

పారిసులో సత్సవము.

17 వ తేదీని అల్బాను లోరై నును వరానువారు వశ పరుచుకొనినందులకు పారిసు నగరవాసులు యాపిన యాత్సాహమును వర్ణింప నలవిగాదు. 1½ లక్షల మంది ప్రజలు నగర మార్గములం దూరేగిరి. 1870-వ సంవత్సరమున పారిసుయోధులు ప్రాముఖ్యమును బడసిరి. మిత్రమండలి అన్ని దేశముల యోధులును ఉపచారకాది సాహాయకులును వచ్చిరి. అల్బాను లోరై ను ప్రతినిధులును మేయరు పురోభాగమేరం దుండరి.

చెక్కిడెంటు పయస్కెరుగారు

రజగంగమున పారివీర్యశక్తిని నొగిసిన యోధులను సానుభూతితో స్మరించి విజయములై ఉత్సవమున పాల్గొనిన సేనలను పయస్కెరు గారభినందించిరి. పిచ్చుట వారందఱును నోటరుడేము కేగిరి అచట జాతీయగీతములు పాడబడినవి.

అమెరికా

విల్సనుగారు- సంధి

వాషింగ్టను, నవంబరు 19:— అధికారులచే ఇల్లు ప్రకటింపబడినది:— విల్సనుగారు సంధివిషయమున ప్రధానవిశేషముల నర్చయించు బాల్గానడలచిరి. అవిషయములను వారితో యోచించుట అత్యవశ్యకము. విల్సనుగారిలో గూడ యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రతినిధులుగ కెల్లబోవువారును వెళ్ళుదురు విల్సనుగారు సంధి సభ అభ్యవహిత అక్కడ ఉండెనని భావించబడుచున్నది.

విల్సనుగారి క్రయాశము.

వాషింగ్టను, నవంబరు 19:— విల్సనుగారు డిసెంబరు 2-వ తేదీని కాంగ్రెసు లెంపబడిన వెతుక పారిసుకు వెళ్ళుదురు.

అమెరికా జర్మను పక్షోద్వేషము.

వాషింగ్టను, నవంబరు 19:— యునైటెడ్ స్టేట్సు సందు సంధిపందర్భున నేవిధముననై న మార్పు గలిగించుటకు జర్మను పక్షోద్వేషము ప్రారంభింపబడిన దనుటకు ఆ నేకనిదర్శనములు గలవు. యుద్ధకాలమునందు జర్మనీ సర్వనపనులను ముఠిపోవుట్లు చేయుటకు సర్వవిధప్రయత్నములు జరుపబడుచున్నవి. తాత్కాలికసంధి ఏర్పడిన యనంతరము యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రభుత్వమువారు కొందఱు జర్మనులను నిష్పంధావాసమున నుంచిరి. ప్రపంచపు వివిధభాగములందున్న జర్మను ప్రతినిధులు మిత్రమండలియెడలను యునైటెడ్ స్టేట్సు నెడలను వైరమును ప్రోత్సహించుటకు ఇప్పటికిని ప్రయత్నించుచున్నారు. మెక్సికో నగరమున నున్న జర్మను మంత్రి ఎక్వార్డు అనునతడు మెక్సికోకు యునైటెడ్ స్టేట్సుకును వైరమును గలిగించుటకు సర్వవిధప్రయత్నముల జేయుచు అధికార మెక్సికను వారాధ్యత్రీకయందు ఆసందర్భ ప్రకటనములను గావించుచున్నారు.

ప్రధానమంత్రి ప్రత్యభినందనము.

లండను, నవంబరు 19:— ప్రధానమంత్రి ఈక్రింది విధమున విల్సనుగారికి తంతి నిచ్చిరి:— తమ స్నేహపూరితము దయాకరము నగు సలక్షణమున కనేకసరుస్కారములు. ఆంతర్జాతీయ విషయ పునర్నిర్మాణము విషయమున మన రెండు దేశముల ఆదర్శము ఏకనిధముగ నున్నది. సంధి మహాసభ యందు లోకమున కాంతిని స్వాతంత్ర్యమును, ప్రపంచమున నంతటను ప్రజానియుక్తపరిపాలనమును వృద్ధిజేయు విషయమున మనము కలసి పనిచేయగలమని విశ్వసించుచున్నాను.

పోసెను వాప్తిము

కో నెక్ హేగను, నవంబరు 19:— పోలిషు సేనలు పోనెక్ అనుభూమిని ఆరాప్తిమున లక్రమించుకొనిరి. ఆచ్చట పోలిషుసోవియట్లు పరిపాలనావ్యవహారములను జరుపుచున్నారని తెలిసిన తంతిజాత్ర తెలుపుచున్నది.

బెల్జియము

బెల్జియము ఆక్రమణము

లండను, నవంబరు 20:— బెల్జియను ప్రకటనమునం దిట్లు తెల్పబడినది:— ఆంధ్రప్రదేశ్ నగరాక్రమణము పూర్తియైనది. నేటిదినము బయటికొటల నాక్రమించుకొనిన సేనలు మిలయన్సు, ఎస్సెస్, విల్ వర్థు, బ్రస్సు, ఆనుపురముల నాక్రమించుకొనెను. విశేషాత్సాహముతో ప్రధాననగర ప్రవేశము ముగిసినది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రవేశము

ఆంధ్రప్రదేశ్, నవంబరు 19:— నేటిదినము బెల్జియను సేనలు, ప్రజలు విశేషాత్సాహము చూపుచుండ నగరప్రవేశము గావించెను. ప్రధాన అను ప్రదేశమున వారికి స్వాగత మొసంగబడినది.

హాలండు

హాలండుస్థితి

లండను, నవంబరు 19:— హాలండుస్థితి కాంతిమంతముగా నున్నదని విశ్వసనీయులగువారునుండి యాటరుకు తెలియవచ్చినది. పరివర్తనోద్వేగము ఫలప్రదుకాకుండ పోయినని ట్రాయెల్బ్యాగా దంగీకరించిరి. రాజుగారియెడ భక్తి విశ్వాసములను జూపు ప్రదర్శనములు నిరంతరము జరుగుచున్నవి.

చీనా

చైనాసంధి

నెకింగు, నవంబరు 19:— చైనావిదేశమంత్రియగు లా హెంగుషియాంగు గారు సంధిసభకు చైనా ప్రతినిధుల ఆగ్మతకు దుగ నియమింపబడినది. జపానీయుల ఆక్షేపణవలన ఈయొజనము స్పృహికరముగా లేదని తలంపబడుచున్నది. డాక్టరు మారిక్ గారిని ప్రతినిధులలో చేర్చి యుండలేదు కాబోలు.

రుష్యా

బోల్షెవిక్కుపోరులు.

లండను, నవంబరు 20:— నవంబరు 14-వ తేదీని ఆరేంజునుండి ఈక్రింది తంతివార్త వచ్చినది:— బోల్షెసాండ్విసా అనుస్థానమున బ్రిటిషు అమెరికను స్థానములపై బోల్షెవిక్కులు సర్విన పోరులు వృద్ధిపడుచున్నవి. శత్రువులలో నశేకులను ఫిరంగిదళము నాశింపజేసెను. విమానదళములు శత్రువుల ఫిరంగివాళలపై నూటిక బాంబులనువేసెను. పెట్రోగ్రాడునుండి తెచ్చిన నౌకాఫీరంగులు ఈ నౌకలమీద నుంచబడినవి.

జర్మనీ

జర్మను నౌకాదళము

బ్రిటిషుతీరమునకు వెడలుట.

కో నెక్ హేగను, నవంబరు 18:— మిత్రమండలికి వశపడుటకున్న జర్మనునౌకాదళములో ప్రథమభాగము అనగా చేయర్, గ్రాసర్, కర్ ఫర్సు, క్రాక్ నింజ్, విల్ హెల్ము మార్క్ గార్, కోనిగ్, ఆల్బర్ట్, కెయిజర్ అను యుద్ధనౌకలును నెడ్లిజ్, హెట్టి అనుప్రాసరము నవంబరు 17 వ తేదీని కో నౌకాశ్రయమునుండి వెడలెనని తెల్లనునుండి వచ్చిన తంతివార్త తెలుపుచున్నది.

జర్మను నౌకలు వశమగుట

లండను, నవంబరు 19:— జర్మను యుద్ధనౌకలు నవంబరు 21 వ-తేదీని బ్రిటిషు తీరమున వశపడుచున్నట్లు ఏర్పాటు చేయబడినది. ఆంగ్లనౌకాదళమే జర్మను నౌకలను వశపడుకొనుటకు ముందు రాజుగారు రేపటిదినము వానిని చూచెదరు.

జర్మనీ-సంధి

ఆంధ్రప్రదేశ్, నవంబరు 19:— జర్మను విదేశమంత్రి సోల్బు అనునతడును, స్వదేశమంత్రి ఎర్ బెర్త్ అను నతడును సంధియందు సాల్వానుటకు నియమింపబడిరిని తెలిసినతంతివార్త తెలుపుచున్నది.

జర్మను బోల్షెవిక్కులు, నూతనప్రభుత్వము.

కో నెక్ హేగను, నవంబరు 19:— బెల్జియను నూతనాధికారి నియమింపబడిన యతడు సోవియటు మహాసభయందు పన్యసించుచు పరివర్తనవిద్రోహకరోద్యమ నాండు భయము లేదనిచెప్పెను. బోల్షెవిక్కు విద్రోహకారులు బెల్జియనగరమును పునరములను దోచుకొనుచో నిర్దయతో అణగారొక్కబడుదురు. ప్రజలప్రాణములను ఆస్తులను కాపాడుటకును లీడ్ నెట్ట అనునతడు బెల్జియనుడు ఒక శిబిరమున ఆందోళనచేయుచో అతనిని బెల్జియనుండి వెడలగొట్టుటకును వైరికవర్గమునుండి కొందఱిని బిచ్చికులను నియమించుటకు సోవియటు మహాసభ వారు తీర్మానించిరి.

ట్రాన్సిల్వ్యా లియరల్లు అను కక్షలు గల ప్రజాపరిపాలనాసంస్థాపనము గావించబడినది వారేవర్తనాతమ ప్రతీక ప్రకటించుచున్నది.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము.

నవంబరు 27 వారమున
సాక్షాత్కరణము.

నేను విశ్వవిద్యాలయమున ప్రధానమున 27 వారమున బుధవారమున కలిగియున్నప్పుడు, యావిశ్వ విద్యాలయపు పట్టభద్రుల కేంద్ర విజ్ఞాన మండల ఉపసమే అనుచును గ్రహించితిని ఈ పట్టభద్రులకు దుష్ప్రవర్తన వారితో నీడేమునను, ఇంగ్లాండు దేశమునను నాటకల సంస్కారము కల నీ విశ్వ విద్యాలయము యొక్క యొక్క గుర్తులను జ్ఞానిక పరిమాణమును నిలుపుకొన గలిగినందులకు నాకు దానియెడల గల గౌరవము వృద్ధిచుచున్నది. నేటివిద్యమును చర్చించుటకు బూర్వము రాయలు సంఘమున సభ్యుడుగ నెన్నుకొనబడిన ప్రధాన భారతీయును, మద్రాసు వాస్తవ్యుడును అగు రామానుజము గారినిగూర్చి యింకా వెలుపలనియున్నది. ముప్పవత్సరములు నిండే పూర్వము వీరి గౌరవ మున్నది. వీరికి గల గణితశాస్త్ర ప్రావీణ్యముపాదము. విజావాళివద్దకిని స్వల్పకాలము స్వస్థిపూర్వమునై పోరాడుటకు భారతదేశము సామ్రాజ్యపరభాగములతో నేటివచ్చుచున్నదని నిరూపించుట కకాక మొసంగిన రాయలుసంఘము ప్రశంసాపాత్రముగ నున్నది.

విశ్వవిద్యాలయము భారతదేశ పారిశ్రామికపునర్జీవమున కెట్లుపకరించునో అను విషయమును గూర్చి యుపన్యసింపుదని ఛాన్సెల్లరుగారు నన్ను కోరియుండిరి. వీరికిదేశపరిశ్రమలయెడల అభిమాన మధికము. సంస్కరణములతో గూడ యీ సమస్యను పరిష్కరింపవలెనని శ్రీరాజప్రతినిధిగారి అభిప్రాయము.

భారతదేశ మచిరకాలముననే ఘనముగ రెండుమాన్యులను గాంచుటకు సంసిద్ధముగ నుండవలెను:- (1) దేశపాలనమున భారతీయు లెక్కుడుగ పాల్గొనుట. (2) వీరితో సమముగ పారిశ్రామికాభివృద్ధిగాంచుట. ఈ రెండింటికిని గాఢముగ సంబంధముగలదు. ఏదిలేకపోయినను రెండవదిని పులమగును. ఈ రెండును విజయంతము లగుటకు అనేకులు యువకులకు శిక్షణ మొసంగుటవల్లనగును. కార్యనిర్వహణము విశ్వవిద్యాలయములనై నాధారపడియున్నది. సామ్రాజ్య సంయుక్త విధానమున భన, మనవ్యసంపత్తికి నితరులనై నాధారపడియుండక, స్వయంసహాయముమీదనే ఆధారపడియుండవలయును. దేశముతోడనే పారిశ్రామికసంఘముచనము చేయబడినవి. ఇందులకు ప్రభుత్వసహాయము మాత్రమేగాక విశ్వవిద్యాలయ పట్టభద్రులసహాయమును స్వయంసహాయముగూడ అవశ్యము.

మాద్యుక్తభవములను దెలిసి ధైర్యము లున్నను, ఒక విధాన నిర్ణయమున మాత్రము పారిశ్రామిక సంఘమువారెల్లరు నేటివచ్చిందియే యున్నారు. ఈ విధానము లనేకములు ఉండవచ్చును. కాని ప్రధానమున నుపకరించు నని మాకు తోచిన విధానమును మేము నిర్ణయించితిమి. ఈ విధానము సామ్రాజ్య రాష్ట్రము ప్రభుత్వమునను, భారతీయులను విరోధియజేయుననుభవముతో వర్తించుచు, దీనిని కార్యాచరణము గావించుట అవసరము.

భారతీయులకు పరిపాలనాయంత్రమునందు తగిన స్వాతంత్ర్య మిచ్చుటకు ప్రసాదించబడిన రాజ్యాంగసంస్కరణముల విషయము మీరు వినియున్నందుకు. పరిపాలనాయంత్రము వ్రేలంగివని వంటిది. వ్రేలంగివలెగాని సామర్థ్యము బొందువలె శిక్షణబిచ్చినగాని, యొక రెండు సామర్థ్యము కాజాలరు. అటులే రాజ్య ర్యరిర్వహణమునందు తగిన సామర్థ్యము జూపునట్టియువకులు మనలో లేనియెడల సంస్కరణముల ఫలముల మన మనుభవించజాలము. కావున మనము విద్యార్థులకిచ్చు విద్యయే, మనయుద్యమముల కొనసాగించుటకు మార్గదర్శకము కాజాలదు విద్యార్థిజము ఒక వ్యక్తియందు నూతనవికాసమును రగులుకొల్పు గలదు. తగినవిద్య ఈయబడినందువలననే, రెండు పురుషులరమలలో జపానుదేశము ప్రపంచ నాగరికతలో ప్రతినిధియయినను ప్రధానస్థాన మాకొనించుకొనుచున్నది. జర్మనీవారు తమకు గరపబడినట్టి విద్యాదేవతను సరియైనమార్గముల వాడనందున ఒక గొప్పరాజ్యము నాకేను కావలసివచ్చినది.

మనదేశీయపారిశ్రామికాభివృద్ధి విషయము ఆలోచించవలసినపుడు సయితము పారిశ్రామిక కమిషనువారు విద్యాభిజముల దేశమున నాటుట అత్యవసరమని చెప్పియున్నారు. కూలివారి మొదట ఒక పారిశ్రామికసంఘాలయాధిపతివలె ఆపారిశ్రామికవిద్యయందు శీఘ్రులైనవారు ఉండెనగాని, మన పరిశ్రమ లేనియు నభివృద్ధి బొందజాలవు.

ఇట్టి సందర్భవిషయములలో విశ్వవిద్యాలయము నిర్వర్తించవలసిన కార్యము లెన్నియో గలవు. విశ్వవిద్యాలయములే దేశాభివృద్ధికి నాటుపడ బూతుకొనినయెడల, దేశమున గల ఆయాశాఖలలోనన్న ప్రజలకు కావలసిన విద్యాదానము చేయుట అత్యవసరము. ఇటుల చేసినయెడల మనవిశ్వవిద్యాలయము దేశములో నభివృద్ధి పుట్టు విద్యుల వృత్తుల నెన్నిటి నోపునర్జీవముగ చేసి ప్రపంచమున భారతదేశము సయిత

ము సర్వవిషయములలోను ముందంజవేయుచున్నదని లోకమునకు చాటుగలవు. దేశభాగ్యభివృద్ధి కేంద్రము పాటుపడగలవు. ప్రశ్న తుల్య ఈ విశ్వ విద్యాలయపు కార్యక్రమమును బట్టి చూడ, ఇతరప్రాంతములలోని సంస్థాపనముల కన్నను, ఇంగ్లాండులోని సంస్థల కన్నను చాలా మనఃపడియున్నదని ఘంటాపథముగ చెప్పవచ్చును. ప్రశ్నలము దేశాభివృద్ధి కేంద్రపరమగు పారిశ్రామికాభివృద్ధికి విశ్వవిద్యాలయములు అన్నియు పాటుపడుచున్నవి. గొప్ప గొప్ప శాస్త్రజ్ఞుల సాధారణ జేయుచున్నవి అటులనే యీ విశ్వవిద్యాలయము సయితము చేసిన దేశమున కత్యవసరములగు అనేక కార్యముల నిర్వర్తించగలను.

యవకులను పరీక్షలలో తెలిపించి బిరుదుల నిచ్చు విశ్వవిద్యాలయములు ప్రజాశక్తియంతట కొనసాగించుటకు పని చేయజాలని ఎల్లరును నొప్పకొను చున్నారు. ఈ కార్యములను నిర్వర్తించుటకు ప్రశ్నకాలము సరిపడదు. పలుకాశ్రమములలో ప్రవీణులగాంచి పారిశ్రామికనాల్గవర్తించుటకు సమర్థులగు యవకులను లేయారు చేయుటకు మన విశ్వవిద్యాలయము తత్క్షణమే పూనుకొనవలయును.

దేశభాగ్యమునకు విశ్వాదానము ముఖ్యమైన జీవముగ నుండవలయును ప్రాథమికవిద్యవలన లగిన సామర్థ్యముతో కూలిపోసికొని ద్రవ్యము సంపాదించుకొనుటకు పారిశ్రామిక సేవకొనగలను. కార్యకులపనుల విచారణచేయుట తమ క్రొందివారిలకు సంతోషము కలుగజేయుటకు మాధ్యమికవిద్యవలన పనివారు తగిన సామర్థ్యము సంపాదించ గలరు. శాస్త్రవిద్యవలన పరిశ్రమల క్రొత్తక్రొత్త మార్గములమీద నుద్ధరించుటకు మనలో కొందరు కృతార్థులుకాగలరు.

ఈ యావిద్యల గరవిన మనయువకులు కృతార్థులగుటకు కాలము సమయము బాగుగ నున్నది. ప్రశ్నతయ్యద్ధమువలన ఈదేశమునకు విదేశీరస్తువులు దిగుమతిచుకుట కష్టతరము. అట్టి యీ సందర్భమున మనము స్వప్రయత్నిములమీద నాధారపడియున్న చాల కష్టపడగలము. దేశమధోగతిజాల గాగలదు.

కావున మనము ఈవిషయమున పనిచేసినయెడల రాజకీయసంగర్భణములు తమంతట నవియే రాగలవు. పరిపాలనా నిర్వహణమును ఆతిసామర్థ్యముతో చేయుటకు ఆపవచ్చుమనకు శక్తి చాల గలిగియుండగలదు.

పరిశ్రమల విషయమున ప్రశ్నతయ్యద్ధపరిశోధనఫలితములను వర్తింపజేయుటవలన భరితభండమునగూడ మంచి ఫలితము కలుగునని ఇటీవల కొన్నివత్సరములనుండి జరుగు పనినిబట్టి అందరు సంగీకరింపవలసి యున్నది. దేరాలులో ప్రతిపంటలో శ్రమిస్తున్నవారి పరిశోధనవలన కొత్తకము నాగుచేయుటకుచే ప్రయత్నం రి కొట్ట రూపాయ లభికము గాల్గొనినవి. ఒక్క చిన్న రాష్ట్రములో క్రొత్తకము ప్రత్తిని సాగుచేయుటవలన సంత లాభము కలిగినదని గ్రహించదగును.

ఈ దేశమున క్యవసాయము ప్రధానపరిశ్రమ యగుటచే కొద్ది మార్పులతో కోటిలాభము కలుగగలదు. ఇండియా దేశమున మొక యకరమున పండు పంటకంటె ఇంగ్లాండుదేశమున మొక యకరమునకు మూడు రెట్టధికముగ పంట పండును. ఇంక కొంత పరిశ్రమచేసి ఇంగ్లాండుదేశమున పండు పంటలో సగము వంటె ఇండియాదేశమున పండునట్లు మనము చేసికొని యుద్ధములును కిచ్చినంత మొత్తము కులభముగ ప్రతి వత్సరమున లభింపగలదు. యుద్ధములును గూర్చి యీయధ్య అవసరమగు నాందోళనము జరిపిరి.

ప్రశ్నతయ్యద్ధముల నడవజేయుటవలన కలుగుచున్న నష్టమును విధించుటకు నే నీయుదాహరణములను తెలిపితిని. ఇట్లు క్యవసాయము నభివృద్ధి జొందించుటతోపాటు అవసరముగ కావలసిన వస్తువులనుగూడ నీదేశమున నధికముగ నిర్మించుట కేర్పాటుచేయవలెను.

బ్రిటిషు నౌకాదళము సంగరక్షించబడిన ఈ 4 వత్సరములలో ఇండియాదేశమునకు చాల ఇబ్బంది కలిగియుండును. పరిశ్రమలకును రైలు బండ్లు తిరుగుటకును గూడ నభ్యంతరము కలిగియుండును. ఏలననిన కావలసిన సామగ్రిల నీదేశమున నిర్మించుటకు వీలులేదు. కావలసిన రసాయనపదార్థముల నిచటనే చేసికొనవలెను. లోహములు నిచటనే కరగించుకొనవలెను. వస్తునిర్మాణ మిచటనే జరుగవలెను. విదేశీరస్తువుల లేకుండ ఆస్తువులను చేయుటకుగూడ విదేశీ పరికరములే కావలసియున్నవి ప్రస్తుతము ఒకతంతివాగను పంపియిలేదు. ఒకట్రాము బండినిగాని ఒకరైలుబండినిగాని నడపవలెనెనిగితి ఇప్పుడేదేశమున కలిగియున్నది. ఏకారణమున నైన ఎన్నడైన ఇంగ్లాండుదేశమునుండి సామగ్రిలు రానివో ఇండియాదేశమున సంతయు స్తంభిభూతము కాగలదు. ఈ దేశముననున్న 80 కొట్ల మంది సాఖ్యమునకును మనము బాధ్యులమై యున్నాము గాన నీదేశమున నిట్టిదురవస్థ లేకుండ జేయుటకు ఈ దేశమునందున్న బ్రిటిషువారును దేశీయులును గూడ కలిసి పనిచేయవలెను. ఇదివరకు కేవలము విదేశీయుల నుండియే రావలసిన చాల సామగ్రిలను గత రెండువత్సరముల నుండియు నీదేశమున బ్రిటిషువారును దేశీయులును గూడ నిర్మించగలిగియున్నారు. లెక్కలను బట్టిచూడగా యుద్ధము

నకు కావలసిన సామగ్రిలలో 100 కి 60 వంతున దేశీయుల వర్తకసంఘములకే యియ్యబడినట్లు తెలిసింది. ఆ వర్తక సంఘము లిప్పుడు స్థిరపడినవిగాన వస్తునిర్మాణమున చాల పనిచేయగలిగి యుండును.

కాని ఇంకను పరిశ్రమల విషయమున జేయవలసిన దెంతయోగలదు. ఎంతయోపని జరిగినగాని పరాధీనతతోలగదు.

అట్లు అత్యవసరముగ ప్రారంభించబడిన పరిశ్రమలను గూర్చి పారిశ్రామిక సంఘమువారి నివేదికయందు దొక ప్రకరణము స్పష్టపరుచుచున్నది. ఈ దేశములో నభ్యంతరభాగములన్నియును సమృద్ధిగానున్నవి. వాని నుపయోగించి వస్తునిర్మాణమును గావించుటకు శిక్షనందినవిద్యులకు ప్రశ్నతయ్యద్ధజేయు కావలెను.

ఈదేశమున విద్యార్థులకు పారిశ్రామికవిద్యను నేర్పి వారిని ప్రశ్నతయ్యద్ధ సంగరక్షులను గావించి వస్తునిర్మాణవరతంతుల నొనరించుటయందలి అవశ్యకత నుసాధ్యములకు బాగుగా నాటునట్లు చేయుట అత్యవసరముగ నున్నది.

ప్రశ్నతయ్యద్ధజేయు వారిని ఆచరణమునకు తేజాలినవారునుగూడ నీదేశమున స్వల్పసంఖ్యాకులుగ నే యున్నారు. కానిమనమారెండువర్గములవారితొంతియ్యము నిపుడాలోచింపబడిలేదు గాని ముందుగా ప్రశ్న తిపారిభాషిక విద్యయందు విద్యార్థులకు తక్కి అధికముగనట్లు చేయవలెను. పరిశోధనాలయములు విద్యార్థులతో నిండవలెను. అది జరిగినచే గాని కేవల పారిశ్రామికోదేశము లాభకారి గాదు. విదేశీ మంకములు గూడ నుపకరింపవు. ప్రస్తుతము బి. ఏ. ఎం. ఏ. బి. ఎల్. పరీక్షలకు చిరువుటకు మితిమీరి వచ్చు విద్యార్థులవంటి మేధావులు పారిశ్రామిక విద్యకాలవలంక మరలవలెను. దీనిని గూర్చిన బాధ్యత విద్యార్థులయందును నుసాధ్యములయందును విశ్వవిద్యాలయములందును దొరతనమునందును గూడ గలదు. పారిభాషిక విద్యపొందిత్యము గుడ్డి వర్తనవలన రాదు. కర్మాగారములందు శ్రద్ధతో పరిశోధనల నొనరించుటవలన నేకలుగవలెను.

విద్యార్థులు పారిశ్రామిక నైపుణ్యమును పొందుటకై విద్యార్థులు తమ విద్యాభ్యాసమును పరిపూర్తి చేసికొను నిమిత్తము కర్మాగారమునందలి శిక్షణము నంగీకరించుటకు ప్రశ్నత మధికమతూహనలై యున్నారు. కొత్తగ సంపాదించుకొనిన రాజకీయభాగ్యులను సాధకముచేసికొనుటకును విశేషమైన ఆర్థికాభివృద్ధిలన వారిని బలపరచుటకును చాల పనిచేయవలసి యున్నది. పట్టములను పొందినవారు పరిశ్రమలకు నానుటలై పనిచేయవలసి యున్నారు. పాలనావ్యవహార భారమును వారు వహించవలసియుండును.

దేశము భాగ్యవంతిమై దార్శనీయము గావలయునని మీరందరును ప్రయత్నింపవలయును. జాతీయాభివృద్ధికి మన విద్యార్థులు సాహాయ్యకారిగ నుండవలయును గాని వారు ప్రతిబంధకముగ నుండగూడదు. మనము లేరిపోని కోరికలను కోరుట కంటె ప్రజా బాధ్యతను నిర్వహించుటకు సమర్థులము కావలసియుండును నేను మీకు చెప్పదలచుకొనిన యంతముల సారాంశమిది: భరతవర్షము భావిభాగ్యముకై యెదురుచూచుచున్నది. ప్రజలకు క్రొత్తగ హక్కులను ప్రసాదించుచున్నాడు దానినిబట్టి వారి బాధ్యతయు మోచును ప్రతిశ్రమాభివృద్ధికి నాటుపడువారు పాలనాభావము నుపసంహరించు ప్రస్తుతనిర్యయము కావలసియున్నది. పాలనావ్యవహార దక్షతకుముందుగా ఆకార్యనిర్వాహణము నందను భావము, శిక్షణము అవసరము. అధునిక పారిశ్రామికనిర్వహణకునకు శాస్త్రజ్ఞానముగత్యము.

విశ్వవిద్యాలయములు ప్రయోజనకరముగ నుండవలసి యున్నచో విద్యార్థులు తమదేశమును సామ్రాజ్యమును సామర్థ్యముతో నేవింపగలగునట్లు విద్యార్థులు శిక్షితులగుటకు కావలసిన యేర్పాటులను చేయవలెను.

ముఖ్యమైన పారిశ్రామిక సంస్కరణములను రాజకీయ సంస్కరణములతో జరిపినగాని వాని వలన ప్రయోజనము కలుగదు. విశ్వవిద్యాలయముల తీర్మానములు గ్రహించి విద్యార్థులకు ప్రయోగ పూర్వకమైన శాస్త్రజ్ఞానము కలుగుటకును దేశమునందలియుదుకపదార్థములనుపరిశోధించుటకునుయెక్కువ సౌకర్యములను చేయవలయును. శాస్త్రములకు దిభిరుచి విద్యార్థులకు విద్యాలయములందును కళాశాలలందును కలుగవలయును. కాని పట్ట పరీక్షలందు విపరీతముగ కట్ట పరీక్షా సిద్ధులను తయారుచేయువిద్యాపద్ధతిలోపభూయిష్ట మైయున్నదనిచోచజూనదు. భారత యువకులునుతండ్రికరులకుయోగ్యముగ పనిచేయునట్లును వారు తమ బాధ్యతను వహించి రాజకీయ సంస్కరణములను బలప్రదముగ చేయునట్లును చూచుచు విద్యావ్యాప్తికి కారకులైనవారి ధర్మము.

The Armistice.

(Reuter's Agency)

America

President's Programme.

LONDON, November 19.
WASHINGTON.—President Wilson goes to Paris shortly after the opening of the Congress on December 2nd.

President Wilson to Take Part.

LONDON, November 18.
WASHINGTON.—It is officially announced that President Wilson proposes to take part in the discussions on the settlement of the main features of the peace treaty concerning which he must necessarily be consulted. The President will be accompanied by delegates sitting as representatives of the United States and it is unlikely that he will remain throughout the entire Conference.

President Wilson's Mission.

Freedom of Seas.

His Absorbing Topic.

LONDON, November 20.
WASHINGTON.—Mr. Wilson contemplates remaining in France until the major portion of the work of the Peace Conference is completed. He is specially interested in the point concerning the freedom of the seas.

Pro-German Propaganda.

Evidences of Resumption.

German Representatives' Activities.

LONDON, November 19.
WASHINGTON.—It is officially stated that there are many evidences of pro-German propaganda being resumed in the United States, designed to influence peace terms. A concerted movement is proceeding with the object of making the nation forget Germany's course during the war. The Government has interned some Germans since the armistice. German representatives in various parts of the world are still actively engaged creating hostility towards the Allies and the United States. Herr Eckhardt the notorious German minister in Mexico city, is again doing his utmost to strain the relations between Mexico and the United States and is publishing misleading articles in a semi-official Mexican newspaper.

The Cost of War.

LONDON, November 20.
WASHINGTON.—The Federal Reserve Board estimates the cost of war to all belligerents up to end of 1918 at Forty Thousand Million Sterling. Indebtedness of the Entente Allies is twenty thousand million and indebtedness of Central Powers nineteen thousand million.

Great Britain

Humble Address to His Majesty.

The King's Reply.

Indian Editors Present in the Royal Gallery

LONDON, November 19.
In the stately Chamber adjoining the House of Lords, the King this afternoon met both Houses of Parliament. Representatives from Dominions, India and other parts of the Empire and delivered an historical speech in reply to addresses from both Houses congratulating His Majesty on the conclusion of the armistice. The proceedings were simple. Peers, headed by the Lord Chancellor with the mace entered the Chamber in procession followed immediately by the House of Commons headed by the Speaker with the mace. Meanwhile representatives from Dominions and India had seated themselves on either side of the Royal Gallery close to the raised dais where chairs were placed for their Majesties and other members of the Royal Family. The moment the Royal Party which included Queen Alexandra, Princess Mary and the Prince of Wales appeared, the whole Assembly rose. The Lord Chancellor and the speaker presented the addresses, then the King, who was wearing a frock coat, made his reply in a strong resolute voice after which the Royal Party left without further ceremony and the Peers and Commons returned to their respective Houses. The Premier was unable to be present owing to illness. Mr. Asquith and Mr. Bonar Law walked side by side behind the speaker. Dominion and Indian Representatives present included Sir Robert Borden, Mr. Cook, Mr. Foster, Mr. Kemp, Mr. Hughes, Mr. Fisher, General Smuts, Mr. Schreiner, Major General Northey, Lieut. Col. F. H. Cresswell, Mr. Montagu, Lord Islington. Members of the Council of India and the Indian Editors.

Mr. Lloyd George's Reply to President Wilson.

Peace, Liberty and Democracy all the World Over.

LONDON, November 19.
The Prime Minister has telegraphed to President Wilson:—Heartiest thanks for your cordial and kindly message. I am certain that the ideal of our two countries regarding international reconstruction are fundamentally the same and I feel sure that at the Peace Conference we shall be able to co-operate to promote peace, liberty and democracy all the world over.

Total Casualties of the British Empire.

LONDON, November 19.
In the House of Commons Mr. Macpherson announced that the British Empire's military casualties were 39,50,000 of which number 5,80,000 were killed.

LONDON, November 19.
In the House of the Commons Mr. Macpherson announced that British Military Casualties in all theatres of war to November 11th excluding airforce but including Dominion and Indian troops totalled 3,050,000 of whom 142,634 were Officers and 2,900, men. The killed totalled 32,769 officers and 526,843 men. Total casualties for France was 126,700 Officers and 2,593,000 men of whom 32,800 Officers and 527,000 men killed. Total for Dardanelles was 5000 officers and 115,000 men of whom 1800 officers and 32,000 men were killed. Total for Salonika was 1200 Officers and 26,000 men. Mesopotamia 4300 officers and 93,000 men. Egypt 3600 officers and 54,000 men. East Africa, 900 officers and 17,000 men.

Shipping Returns for October.

LONDON, November 19.
The Admiralty announces that British merchant tonnage losses during October totalled 84,000 gross, while the Allied and neutral combined totalled 93,000 tons. Sailings of steamships exceeding 500 tons gross between the United Kingdom and overseas ports excluding cross-channel traffic exceeded 7,500,000 tons during October.

King Visits Grand Fleet.

LONDON, November 19.
The King will visit the Grand Fleet to-morrow prior to its departure to take over German vessels.

A Minesweeper Torpedoed.

LONDON, November 19.
It is officially announced that the Minesweeper "Arcot" was torpedoed and sunk with all hands on November 20th off the North East coast of England. Fiftythree men are missing.

National Reconstruction.

Mr. Asquith's Attitude.

LONDON, November 19.
Opening his campaign in London Mr. Asquith protested that the election was a calamity and a blunder. The fighting soldiers were unable to vote. He stood as a Liberal but would support any government democratically grappling with the problems of reconstruction. He favoured free trade by which he said we had borne the whole burden of the alliance. He is prepared to agree to meeting in any reasonable way the susceptibilities of the Irish minority.

Demobilisation.

LONDON, November 19.
The War-Office states that the military situation does not admit of the commencement of demobilisation except in limited numbers required for industrial reconstruction.

LONDON, November 20.
The death is announced of General Sir Robert Biddulph

Germany

Measures Against Bolshevik Terrorists.

LONDON, November 19.
The new Commander of Berlin addressing a congress of Soviets said there was no fear of reactionary counter-revolution. The bands of Bolshevik terrorists plundering Berlin and the suburbs would be ruthlessly suppressed. The Congress was resolved to form volunteer guards from the soldiers to protect life and property, also to expel Herr Liebknecht from Berlin if he continued his agitation in the Barracks.

Bourgeois Republic Party Formed.

LONDON, November 19.
The "Vorwaerts" announces the formation of a bourgeois republican party comprising progressives and national liberals.

The German Revolution.

Russian Corn Offer Rejected.

LONDON, November 19.
COPENHAGEN.—A message from Berlin states that the Russian Soviet Government has offered Germany corn. The German Government rejected the offer in view of the Allies' promise to supply Germany.

The German Fleet's Refusal to Fight.

Sir Eric Geddes' Statement True.

LONDON, November 18.
The statement of Sir Eric Geddes, regarding the German fleet refusing battle with the British fleet, is confirmed by the "Vorwaerts" in the course of an historic review of the origin of the revolution. The paper says that the Pan-Germans planned a great final naval battle in which Germany was to sacrifice her last ship and eighty thousand men. The fleet actually received orders to put to sea on October 28th and the sailors were told that it was manoeuvres, but they intercepted farewell letters from officers to relatives which showed that they were going to battle. The result was that the fleet mutinied and this started the revolution.

German Submarines Surrender to England.

LONDON, November 19.
COPENHAGEN.—A telegram from Berlin says:—The first detachment of Submarines has left Kiel for England. The German Admiralty has announced that ninety four submarines are ready to be surrendered at the rate of twenty daily.

German Fleets Surrender.

First Part Leave's Kiel Harbour.

LONDON, November 18.
COPENHAGEN.—A message from Berlin states that the first part of the German fleet for surrender to the Allies comprising the battleships "Bayern, Rosser, Kurfurst, Kronprinz Wilhelm, Markgraf, Konig Albert" and the "Kaiserin" and the cruisers "Seydlitz" and "Moltke" left Kiel harbour on November 17th.

To Surrender in British Waters.

LONDON, November 19.
It is now arranged that the German warships will surrender in British waters on November 21st.

Arrival of German Fleet.

LONDON, November 12.
The Admiralty description of the naval surrender mission shows that the "Koenigsberg's" arrival at the rendezvous was considerably delayed owing to her varying the course previously indicated by the British Admiralty. One such variation was in order to make a detour about the German minefield which the British had long since swept up. Some anxiety was felt lest the "Koenigsberg" in the mist might attempt to enter the Firth without escort. The "Koenigsberg" flew Admiral Meurer's flag at the top-mast, the German ensign at the peak and the white flag at the main. After the "Koenigsberg" had anchored off Inchkeith on the evening of the 15th, a motor launch cruised in the neighbourhood to prevent communication with the shore.

The conference began in the evening and was resumed at noon next day. Admiral Sir David Beatty was assisted by Admiral Madden, second in command of the Grand Fleet and Vice Admiral Tyrwhitt took part at certain stages. Admiral Meurer was accompanied by four officers. A communique states that it may be taken for granted that the results of the conference satisfied Admiral Beatty's requirements.

LONDON, November 20.
Twenty more submarines will be surrendered on 21st, twenty on 22nd and the balance subsequently.

German Officials Deputed.

LONDON, November 15.
AMSTERDAM.—A message from Berlin states that the Foreign Minister Dr. Solf and the State Secretary Herr Erzberger have been deputed to inaugurate peace negotiations.

Polish Soviet in Posen.

LONDON, November 19.
COPENHAGEN.—A message from Berlin states that Polish troops occupy the town and provinces of Posen and that a Polish Soviet is administering affairs.

German Soviets

Against Summoning Constituent Assembly.

LONDON, November 20.
COPENHAGEN.—The Soviets of Berlin have passed a resolution against summoning the Constituent Assembly and demanding summoning of a General Workmen's and Soldiers' Congress to decide the future of Germany.

Reichstag Abolished.

National Assembly to Meet.

LONDON, November 20.
An official Berlin message says:—The Cabinet has notified the Reichstag that it can no longer assemble as a revolution abolished it with the Kaiserdom and Federal Council. Government intends to convoke the National Assembly as speedily as possible.

Hindenburg Supported by the Soviet.

LONDON, November 20.
AMSTERDAM.—The Cassel Soviet in proclaiming its protection of Hindenburg says:—He belongs to the German Nation to which he never stood nearer.

Surrender of 20 U. Boats.

LONDON, November 20.
Rear Admiral Tyrwhitt received the surrender of the first twenty U-Boats from his flagship thirty miles from Harwich about sunrise on the 20th. The Boats are going to Harwich in charge of their own crews.

LONDON, November 20.
PARIS.—Italian and Allied troops occupied Fiume yesterday.

France

War Prisoners Returning.

In Pitiable Condition.

British Prisoners' Cruel Treatment.

LONDON, November 19.
Reuters special correspondent at French headquarters says:—Thousands of war prisoners mostly British are entering France daily. I have never seen human beings in such a state of raggedness, hunger and misery. When the camps at Forbach and elsewhere on the Rhine were broken up the prisoners, mostly captured in the March offensive, were told to clear out and seek the help of their allies. They started out to walk distances of 50 to 60 miles. They were given no food, not even a mouthful of bread and had no money with which to procure any. They were in shameful rags and their footwear consisted either of boots with the soles dropping off or clogs. They had no socks. They left in droves of hundreds in charge of officers. The weather was bitterly cold. Unable to struggle on, many fell out on the roadside and died within a few miles from friends. When the survivors entered the French line the Frenchmen hardened to the horrors of the war were horrified to see men in such a plight. It is beyond doubt that the

British were made to suffer this intentionally. All prisoners, whatever their nationality, agree that the British were worse treated than any others in German prison camps. It would be difficult indeed to overstate the misery of these poor British soldiers whose only fault lay in the fact that they were British. "Swine" and "dog" were the current epithets used in addressing them in the prison camps while kicks and blows with rifle butts were their daily portion. Our men tell of comrades dropping from hunger and dysentery and being beaten with rifles until they got up and went out and died over their work, or men who were refused admission to hospitals being carried out dead from their huts while German sentinels stood by laughing, or men with acute dysentery crawling out at night for relief and dying on the ground under the eyes of indifferent sentries.

The correspondent adds that the imperative need of the moment is to bring home to Herr Ebert and Herr Scheidemann and other Kaiser socialists that Britain has the power to exact retribution for all this evil.

French Enter Alsace-Lorraine. An Enthusiastic Reception.

LONDON, November 18.
PARIS.—The Havas agency states:—The French troops, on making their first entry into the recovered Alsace-Lorraine, were enthusiastically received by the population. The honour of leading the advance fell to the famous Moroccan regiment which, under the command of General Dangan, proceeded towards Chateau Salins. Prior to their entry into Chateau Salins, the town was formally surrendered by four German officers. The French troops found the people hungry but happy. General Hirschauer's entry into Mulhouse was marked by a scene of indescribable enthusiasm.

Frontier Crossed.

The French troops have now crossed the frontier everywhere from Belgium to Switzerland, and have reached Carignan and Gravelotte and the forts of Metz, Colmar, Munster and Altkirch. All the towns and villages are beset.

French Advance Continues.

LONDON, November 20.
The French communique says:—Our advance continues marked by demonstrations of joy on the part of populations. The material abandoned by the enemy is increasing also the number of liberated prisoners.

General Petain, Becomes Marshal of France.

LONDON, November 19.
PARIS.—General Petain has been created a Marshal of France.

General Petain Enters Metz.

LONDON, November 19.
PARIS.—General Petain with the tenth French army entered Metz to-day amid indescribable enthusiasm.

London, November 20.
Reuter's correspondent at Nancy says:—Population of Metz overturned the statues of Emperors William and Frederick and of Prince Frederick Charles.

LONDON, November 20.
Reuter's correspondent at British headquarters says:—The British have advanced 28 miles since Sunday.

Belgium

Occupation of Antwerp Completed.

LONDON, November 19.
The Belgian Communique says:—The occupation of Antwerp is now completed the troops to-day taking possession of the outer forts. Troops have occupied Malines, Eppghen, Vilvorde and Brussels. The capital is now completely occupied amid greatest enthusiasm.

London, November 19.
AMSTERDAM.—The Belgian troops to-day entered Antwerp amid scenes of greatest enthusiasm. A solemn reception took place at the Stadhaus.

King Albert Enters Antwerp.

London, November 20.
King Albert made state entry into Antwerp on the 11th and received an ovation from crowds. There was little sign of damage to the city or suffering among population.

London, November 20.
A telegram from Brussels dated 17th says:—The last of the Germans leaving the city to-day expelled at noon wagons, depot and munitions at three stations simultaneously shaking the city and wrecking numerous houses. Explosions continued during the afternoon and night. Casualties are unknown but a number of dead have been extricated from the debris. Last Germans left between four and seven in the morning and the city awoke to find the walls placarded with a proclamation by the acting Burgomaster Lemmer announcing that the city was purified and exhorting citizens warmly to welcome the Allied troops. Crowds collected and made their way to the Grande Place where Lemmer and Aldermen preceded by trumpeters appeared at the hotel De Ville where the Belgian standard was hoisted. Belgian and Allied flags appeared magically everywhere and shops were decorated. The crowd in reply to Lemmer took the oath never to forget German atrocities. The crowd sang the Belgian and Allied National Anthems and then marched in procession headed by flags of 1830 revolution to Martyrs Square where Lemmer spoke recalling the sacrifices of the heroes of 1830. Subsequently the communal Council met in Hotel De Ville and ceremoniously welcomed the Burgomaster Max. Moving speeches were exchanged. It was amidst popular rejoicing that explosions at stations occurred.

General

Fighting Between Bolshevik and English and American Troops.

London, November 20.
Telegram from Archangel dated November 14th says:—The Associated Press reports that renewed Bolshevik attacks on American and British positions at Talgaondvina have been repulsed. Artillery heaped up piles of enemy dead and our aircraft scored several hits on enemy gunboats on which naval guns from Petrograd were mounted.

Enthusiasm in Paris.

Never before history has Paris witnessed such a scene of enthusiasm as occurred yesterday when the recovery of Alsace-Lorraine was celebrated. A procession, absolutely unprecedented in numbers and enthusiasm formed up and marched through the streets. It is estimated that over 150,000 people took part in the festivities. Every association and society for adding the combatant forces was represented. Veterans of 1870 were prominent and representatives from the Nursing Services of every allied nation were present. Delegations from Alsace-Lorraine headed the procession followed immediately by the Mayors of the redeemed provinces in front of the flower covered status of the Strasbourg.

Address by President Poincare.

President Poincare delivered an address, paying a reverential tribute to the memory of the heroic dead and thankfully acknowledging the heroic living. An immense crowd afterwards thronged to the Notre Dame, where a solemn "Te Deum" was sung.

Flood Tide in Nova Scotia

LONDON, November 20.
HALIFAX.—A severe storm swept over Nova Scotia last week and caused widespread damage to shipping.

LONDON, November 19.
QUEBEC.—A flood tide swept up the river St. Lawrence last night causing immense destruction to shipping. Villages and towns between Quebec and three rivers. The village of Batiscan was partly submerged. It is now on fire.

Chinese Delegation.

LONDON, November 19.
PEKING.—The Foreign Minister Liao Sheng Hsiang has been nominated head of the Chinese delegation to the Peace Conference. The appointment is considered an unhappy step owing to Japanese opposition. Apparently Doctor Morrison is not included in the delegation.

New Government at Constantinople.

LONDON, November 27.
A telegram to the "Times" from Constantinople says:—Izzet Pasha the Grand Vizier, has resigned and Tewfik Pasha has formed a more Pro-Entente Government. Maby Bey is Foreign Minister. Enver Pasha and Talaat Pasha left on board a German Destroyer the former probably for the Caucasus and the latter for Odesa.

Austria

Hungarian Republic.

LONDON, November 19.
A Budapest message states that a Hungarian republic has been proclaimed.

A Bolshevik Plot in Austria.

London, November 20.
A telegram from Vienna says:—A great communist plot to occupy all public buildings, arrest Cabinet, Ministers and proclaim a Bolshevik Government has been discovered. Hundreds have been arrested including Doctor Paul, Friedlander the Leaders of Communists. The movement was evidently supported by Bolsheviks in Russia.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Calcutta

S. P. Sinha's Secretary.

CALCUTTA, November 20.
Mr. W. R. Gourlay, Private Secretary to the Governor of Bengal left to-night for Bombay "en route" to England to act as Secretary to Sir S. P. Sinha in the peace Conference. Mr. H. R. Wilkinson will officiate as Private Secretary to Lord Ronaldsday in Mr. Gourlay's absence.

Recent Calcutta Disturbances.

Non-Official Committee begins Sitings.

CALCUTTA, November 19.
In pursuance of a resolution passed at a conference of some Hindu and Moslem leaders held sometime ago a non-official commission consisting of Mr. L. P. E. Pugh, Barrister-at-law, Mr. H. D. Bose, Barrister-at-law, Mr. Abbas Tyabji of Bombay and Mr. C. Vijayaragavachariar of Madras, commenced sitting this evening for the purpose of investigating into the recent Calcutta Moslem riots. The Commission under the presidency of Mr. Pugh will sit from day to day for about a week and will examine about two hundred witnesses and then submit their report to the Government.

Bombay

Fodder Scarcity in Bombay. Government Measures.

BOMBAY, November 20.
In view of great shortage of fodder and necessity of arranging for supply of grass to famine areas for the purpose of keeping agricultural cattle alive the Government of Bombay decided to take over a greater part of available supply in principal fodder producing areas with a view to its allotment to such areas according to requirements for sale to cultivators at concessionary rates.

Burma

Dr. P. J. Mehta's Challenge to the Burma Government.

Sir R. Cradock's Meek Submission.

RANGOON, November 20.
Dr. P. J. Mehta on whom an order to leave Burma was served in October but suspended owing to his illness has published a lengthy correspondence between himself and the Local Government. He asked for the reasons for the order and was told that the Government in view of the widespread rumours of anticipated looting thought it expedient to cease his connection with Burma and prevent his communicating with certain classes of the community and if on his leaving hospital he found it advisable to abstain from agitation it might not be necessary to enforce the order. Dr. Mehta replied denying any association with the uneasiness and excitement, claiming to have acted in an open and public manner and asserting that there is much of police persecution. He asked for a public enquiry by impartial persons or a public trial to prove his innocence. He could not believe that it was the intention of local Government to stop all healthy public life. His conscience would not allow him to abandon his life work and if that is what is intended the price demanded to allow him liberty to remain in Burma is too heavy and he cannot pay it. The correspondence closes with a letter from the Chief Secretary dated Monday last in which the suggestion of an open enquiry is declined. Dr. Mehta's assurance that he was not connected with excitement and uneasiness at Rangoon is noted. The suggestion that the enforcement of the order would not be necessary if Dr. Mehta abstained from agitation was with reference to agitation of a kind liable to lead to disturbances and breaches of the peace. The Local Government has no desire or intention to stop all the healthy public life or to interfere with public activities of a lawful and harmless nature.

Punjab

The Punjab Council.

The L.G.'s Speech Conveying Loyal Congratulatory to the King.

LAHORE, November 20.
There was a whole day sitting of the Punjab Legislative Council at the Government House to-day. After swearing in of new members, interpellations and some legislative work His Honour moved the following resolution in a brief speech in which he mentioned that the Punjab sent nearly four lakhs of her sons to fight the battle of the King Emperor. That the President and members of this Council on behalf of the people of Punjab desire to convey through H. E. the Viceroy to His Majesty the King Emperor expression of their loyal congratulations on the final triumph of his righteous cause, their profound joy at the complete overthrow of his enemies, their admiration of the heroic sacrifices and brilliant achievements of his armed forces and those of his gallant allies, their gratitude for inclusion of Indian representatives in the approaching peace conference and renewed assurance of their profound and unflinching devotion to his Throne and person. Most of the non-officials spoke enthusiastically in support of the resolution which was carried by acclamation the entire council standing. His Honour then made a short speech explaining the attitude of the Government with regard to discussions. His Honour stated that the Vice President would preside at the discussion and only secretaries would remain to help the non-official members, but would not take part in the discussion. His Honour sympathised with the laudable desire of several members to see the province treated on a footing of equality with other provinces. He trusted that the members would consider not only the representation of the three great communities but also of the great military class the domiciled community and Indian Christians. His Honour further expressed the hope that the members would not ignore the interests of the vast majority of people to whom he said (the watchwords of liberty and progress were no more than words). At quarter to three the Council reassembled after lunch under the presidency of the Hon'ble Mr. Maynard to discuss reform resolutions of which no less than four were discussed to-day and consideration of the rest deferred till to-morrow. The first was Rai Bahadur Ramsaran Das's resolution welcoming the Montagu Chelmsford reforms with certain modifications to satisfy Indian aspirations as constituting a substantial step in the direction of responsible government of India which was carried. The second resolution was by Khan Bahadur Fazli Hussain claiming the same footing, and treatment for Punjab as other presidencies. This was also carried. The third resolution was by Bakshi Sohan Lal asking that the Governor of this province should have emoluments and status equal to Presidency Governors and should ordinarily be selected from among public men of the United Kingdom with parliamentary experience. It was carried with the addition of an amendment by Mr. Ramsaran Das or from civilians who have served in this province. The fourth resolution moved by Mr. Fazli Hussain asking that transferred subjects mentioned in list 2 of reforms scheme be placed under popular control, was then discussed at length but voting adjourned till to-morrow.

— 3 —

కాకావరణ కావ్యము.

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL: SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hyparæmic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) sent all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the west and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man.

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested on

free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the Andhra Patrika the title

[669] Erectruss/(A. P. DEPTT) Sol Agency for the East, Batala (Punjab) India.

సిద్ధాది సంవత్సరాది సంచిక

ఈ సంచికలో రాజకీయ సారస్వత సాంఘిక సాం గ్రామిక విషయములు వీలగునెడల వేటువేటు భాగములుగ ప్రచురించుటకు ప్రయత్నింపబడుచున్నది. ఆంధ్రులకు సంబంధించిన విషయములకు ప్రముఖత యీయబడును. కాబట్టి యువవిలేఖక మహాశయులు యథాప్రకారము తమ వ్యాసములను డిసెంబరు నెల లోపల పంపివై వేర్కొనబడిన విషయ విభజనమునకును, సంచికయొక్క సకాల ప్రకటన మునకును సాయపడఁ బ్రార్థితులు.

సంపాదకుడు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ ఆపూర్వ ప్రభుత్వములో జరిగిన గారడీ, యోగ్యత, హస్తాధిపత్యము, ఇంకా ఇంద్రజాలము, మోక్షకాస్త్రము, భూతైష్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావా వీట్లతోక తమములు. వివిధ విశేషవిద్యలు గలవు. ఇంతెగాక యనుభవని మామముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, తనములో నమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట, భూమిపైన గజము ఎత్తిన గాలిలో పరుగువ్రేలి నిరాధారముగా నిల్చుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకములున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన ఆత్మదృక్పథముగా మేటికోదేయగలరని గాఢరంగి యున్నచున్నాను. దీనివల 4 రూ॥ 5. ఆర్. జవాహర్ నాయుడు, బింగోలు (గుంటూరు జిల్లా)

మలయ చందనము

(1251) సెగర్ గమునకు తుళారము మందు పుచ్చుకొన నున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పత్రికము లేదు. విచిత్రము మున్నగు కవితాకీర్తనల పనిలేదు. రుచ్యమైన మా మలయచందనము ఎటువు తెలుపు, పచ్చి అను మాడు విధముల సెగర్ గమును మూడుపూటలలో మానును. దట్టి 1-కి 2-0-0 గంధర్వపూర్ణి, రాజమండ్రి.

1918 వ సం॥ నవంబరు డిసెంబరు మాసములకు చిత్తూరుజిల్లా కలెక్టరున్ను, డిప్టీ కమిషనరు నొరవారయొక్క టూరు ప్రోగ్రాము.

నవంబరుమాసం	21	తేదీ మదనపల్లె డివిజన్ లో పుంజవైరుల నశింపున గురించి చిన్న తిప్పనముద్రం గ్రామములో సభ జరుగును.
"	22-23	చిన్న తిప్ప సముద్రం
"	24	చిన్న తిప్ప సముద్రమునుండి చిత్తూరికి
"	25-27	చిత్తూరు
"	28	పలమనేన
"	29	పలమనేన, పలమనేన తాలూకా
తేదీ మొదలు డిసెంబరు		పుంజవైరులు కనిఖి
మాసం 8 తేదీ వలకు		
డిసెంబరు	9	పలమనేననుండి చిత్తూరికి
"	10	చిత్తూరునుండి చంద్రగిరికి
"	11-15	చంద్రగిరి
"	16	చంద్రగిరినుండి చిత్తూరికి

Chittoor Collector's Office (Sd) A. GALLETT, Acting Collector.

మోహినీతెలము:— శ్రీలక్ష్మీపురములో నాడుటకు యోగ్యమైనది. మొదటకు చలువతెలమును వెండుకలు రాలకుండును. వెండుకలు నునుపుడేరును. గువానసగలిగి యుండును. 0-12-0 తప్పకాంబము డిపో. బాంబాయి అండ్ మద్రాసు

దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులు

వైరోబి సభాత్రికాంబులు
 స్వ. వాక్విక నివాసార్థ మై ఇప్పించగోరుట
 దక్షిణాఫ్రికాలోని ముఖ్య ప్రదేశమున వైరోబి నందు నివసించుచున్న భారతీయులు సెప్టెంబరు 28 వ తేదీన రాష్ట్ర ప్రదర్శనశాలయం నొకసభ చేసి. వైరోబి భారత సమాఖ్య క్షులు మా స్నేహితులు సుబ్ మాన్ పీర్స్ గారు సభాధిపత్యము వహించిరి.

అధ్యక్షులు ప్రకృతము భారతీయులు దక్షిణాఫ్రికాలో నుఖముగా నివసించుటకు చాలా కష్టపరముగా నున్నదనియు వానిని వివరణ చేయుటకు తగిన గడుపాయములు ఆలోచించుట అత్యవశ్యకమనిరి. భారతీయులు ఆంగ్ల సామ్రాజ్య విజయమునకు సహాయముగాను సహజములగు సర్పించి కీర్తి కాయలైరి. కాని భారతీయులు ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునకు ఆఫ్రికాలో నివాస మేర్పరచుకొనుటకు తగిన స్వాతంత్ర్యము లేదు. ధనము వెచ్చపరచి భూములను కొని సేద్యము చేసికొనుటకు సయితము ఇచ్చటి ప్రభుత్వపు కాననుమతి అనుజ్ఞనిచ్చుచుండలేదు. ఇట్టి సందర్భముయందున వలసవచ్చిన భారతీయులు హైందవ ప్రభుత్వమునాకి తమ కష్టములు చెప్పుకొనుట అవసరము. భారత వైరోబిలు ఆఫ్రికాలోని తూర్పు భాగము వాక్వింపున కొనిన జన్మకల నొడించి దానిని మన చక్రవర్తివారి వశము చేసియుండిరి దానిని భారతీయుల కిప్పించుటకు వైస్రాయి గారు ప్రయత్నము చేసిన తమ కష్టములు పోగలవు. సర్వస్వాంత్ర్యములతో ఈజిప్టును హాయిగ బ్రతుకవచ్చును. కావున వైస్రాయి గారికి తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయుల నివాసమున కిప్పించి దానిని భారత జేత ప్రభుత్వపాలనములో నుంచుకొనుటకు విజ్ఞప్తి పంపుకొనుట తమ కర్తవ్యమని నుడివిరి.

అధ్యక్షుల మాచన నందరు నామోదించిరి. తదనంతరము భారత జేత ప్రభుత్వమువారు తూర్పు ఆఫ్రికాను హైందవలవశము చేయించ వైస్రాయి గారిని ప్రార్థించుచు తీర్మానములు చేరుబడి హిందూ జేత ప్రభుత్వపు విజేతాంగములై వ్యాగ్రా రాజ్య ప్రతినిధి గారి కంపబడినవి.

301 పాల్వపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాపదములు.

లోగామయవార కస్తూరిమాత్రల నివృద్ధనను పరికింపుడు.

ప్రతి కర్మరక్షణను లక్షలకొలది సీసము విక్రయించబడుచున్నది.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింజి, బలియన్, గోవా, ఫిజి, బెలంజీ, ఈస్ట్రేలియా, మొన్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాపదమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "జీవయోగ లోకము మహారా" కర్మముల సీసా మియింట నున్నయెడల, మాటికి వైద్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, కుంభకైర్మమునకు కనిపింపును.

శిలము, శిలవారము, అశిలము, పార్శ్వవారము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధము, దగ్ధ, గజము నొప్పి, బలహీనత, అసారోగ్యము, చెడ్డనీడనుండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్ధ, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాపద సేవనచే నాశ్వర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో సేవకవిధము లగునట్టియు నుపయోగకరములగు కర్మాటక మాలికలనుండియు యోగ్యధములను తయారు చేయుచుండురు.

విశిష్టరై న యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసమును దును ఉండును; మాటికి సీసానవతను.

అనుపానపురము, ప్రతి సీసాలో గూడి యుండును. 260 మాత్రమున్న సీసా 4 రూ॥ మాత్రము.

6 సీసాలు కొకసారి తెప్పించుకొని

గుంటుల భర్త్యులతోచేరి రూ॥ 1-8-0

12. సీసా లొకసారి కొనిన 2-14-0

35. సీసా లొకసారి కొనిన 5-5-0

సమస్త రోగములకు మార్గదర్శక ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపదములు దొరకును.

సంపాదకు:— శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మున్నూరు